

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ชุตินัน ศรีแก้ว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ชุตินัน ศรีแก้ว

07 พ.ย. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ตุลาคม 2546

ชุตินัน ศรีแก้ว. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กต.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ เวณี กรีทอง, อาจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำแนกได้ดังนี้ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุน การเรียนของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 400 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีปัจจัย 9 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ (X_6) นิสัยทางการเรียน (X_{12}) บุคลิกภาพ (X_{13}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{14}) การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง (X_{15}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{17}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18})
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีปัจจัย 1 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5)
3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง ($X_1 - X_2$) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4) อาชีพของผู้ปกครอง ($X_7 - X_{10}$) และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_{11})
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด มี 5 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{17}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5) นิสัยทางการเรียน (X_{12}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{14}) ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยทั้ง 5 ตัวสามารถช่วยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 57.50
5. สมการที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .676 + .439 X_{17} + .342 X_6 - .218 X_5 + .115 X_{12} + .0097 X_{14}$$

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .405 X_{17} + .393 X_6 - .176 X_5 + .093 X_{12} + .079 X_{14}$$

**FACTORS AFFECTING ON THE ATTITUDES TOWARDS LEARNER-CENTER
LEARNING OF LOWER SECONDARY STUDENTS OF SARAVITTAYA
SCHOOL IN KHET CHATUCHAK , BANGKOK**

**AN ABSTRACT
BY
CHUTIMON SRIKEO**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree In Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2003**

Chutimon Srieko. (2003). Factors Affecting on the Attitude Towards Learner-Center Learning of Lower secondary Students of Saravitaya School in Khet Chatuchak, Bangkok.
Master Thesis, M.Ed. (Education Psychology). Bangkok : Graduate School,
Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof.Waythanee Greethong,
Dr. Pasana chularut.

The purpose of this research was to study factors affecting on the attitude towards Learner-Center Learning of Lower secondary Students of Saravitaya School in Khet Chatuchak, Bangkok in academic year 2003 and to determine the significantly impact of factors of personal data : gender, class level, learning habit, personality and achievements.

Factors of family : parental occupation, economic status, parental expectation and parental support. Factors of school environment : learning atmosphere, teacher – student relationships and peer-student relationships.

The samples of 400 were lower secondary students of Saravittaya School in Khet Chatuchak, Bangkok in academic year 2003 class level 1, 2, 3 were drawn by stratified random sampling from population. The research instrument was the factors affecting on the attitude towards Learner-Center Learning of Lower secondary Students questionnaires. The data was analyzed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The result were as follows :

1. There were significantly positive correlation among 9 factors ; class level 1(x_3), achievements (x_6), learning habit (x_{12}), personality(x_{13}), parental expectation (x_{14}) and parental support (x_{15}), learning atmosphere (x_{16}), teacher – student relationships (x_{17}) and peer-student relationships(x_{18}) at .01 level.
2. There were significantly negative correlation among 1factor ; class level 3 (x_{11}) at .01 level
3. There were no significantly correlation among; 8 factors; male and female (x_1 - x_2), class level 2 (x_4) , parental occupation (x_7 - x_{10}) and economic status (x_{11})
4. Factors affecting on the attitude towards Learner-Center Learning of Lower secondary Students of Saravitaya School in Khet Chatuchak, Bangkok, ranking from the most to the least were teacher – student relationships (x_{17}), achievements (x_6), class level 3(x_5) , learning habit (x_{12}) and parental expectation (x_{14}) at .01 level. These factors could predicted to the attitude towards Learner-Center Learning of Lower secondary Students about percentage 57.50
5. The significantly predicted equation of the attitude towards Learner-Center Learning of Lower secondary Students level were as follows :

In term of raw scores were :

$$\hat{Y} = .676 + .439 X_{17} + .342 X_6 - .218 X_5 + .115 X_{12} + .0097 X_{14}$$

In term of standard scores were :

$$Z = .405x_{17}+ .393x_6- .176x_5+ .093x_{12}+ .079x_{14}$$

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก ทบวงมหาวิทยาลัย

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

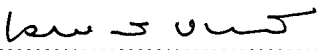
ของ

นางสาวชุติมน ศรีแก้ว

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

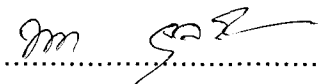
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

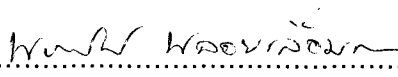
..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพรณ์ หะวานนท์)
วันที่...๗... เดือน...ตุลาคม... พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กริทอง)

.... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พาสนา จุฬรัตน์)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ เวชนี กรีทอง ประธาน
ควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ วิไลลักษณ์
พงษ์โสภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง กรรมการสอบปากเปล่าที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่
กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเมตตาอย่างสูง ซึ่งผู้
วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่อง
มือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนสารวิทยา นาย สรายุทธ พุทธิพันธ์นันต์
และผู้อำนวยการโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ นาง อัมพร พสุชาติล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล

ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาการแนะแนวที่ให้ความช่วย
เหลือและให้กำลังใจด้วยดี

ขอขอบพระคุณคุณพ่อสุเมธ คุณแม่ชนพร นางสาวชุตินา ศรีแก้ว และสมาชิกทุกคนในครอบครัว
ศรีแก้ว ที่ให้กำลังใจ ความห่วงใย และให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา คุณค่าของ
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณคุณพ่อคุณแม่ ครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้
และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนบัดนี้

ชุตินัน ศรีแก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	4 ✓
ปัจจัยที่ศึกษา.....	4 ✓
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4 ✓
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
✓ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	26
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	35
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร	41
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	49
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	49
ประชากร.....	49 ✓
กลุ่มตัวอย่าง.....	49 ✓
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	51 ✓
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	51
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65 ✓
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า.....	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4(ต่อ) การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า.....	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	73
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก	95
ภาคผนวก ก	96
ภาคผนวก ข	114
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	119

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นและเพศ.....	50
2	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น และอาชีพ.....	68
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ.....	69
4	แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ.....	70
4	แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้ เรียนเป็นสำคัญ.....	71
5	แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	72

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิองค์ประกอบทัศนคติ.....	12

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ในการพัฒนามนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการประกอบอาชีพ ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 38-39) ได้สรุปการประเมินคุณภาพทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา 2533 และ 2536 ของกรมวิชาการพบว่า สมรรถนะของนักเรียนในด้านความรู้ความคิดยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการท่องจำเพื่อสอบมากกว่ามุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้ง ไม่สามารถปลูกฝังการรักที่จะเรียนรู้ต่อไป อันเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ ในยุคข้อมูลข่าวสารหรือสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นประเทศไทย จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ซึ่งเห็นเด่นชัดในช่วง แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 เป็นแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาคน และพัฒนาชาติ มุ่งเน้นให้ การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ รู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และ รักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทร่วมในการพัฒนาตนเองให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน มีรูปแบบการให้ การศึกษาที่ให้อิสราทางเลือกที่ดี และเหมาะสมเพื่อสนองความต้องการ ความสามารถและความถนัด รวมทั้งมีการระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเพื่อการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึง กำหนดให้การพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ยุทธศาสตร์หลักในการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เพื่อให้การดำเนินการปฏิรูปการศึกษา ของโรงเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ทั้งทางจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา และสังคม ให้เป็น “คนเก่ง คนดี และเรียนรู้อย่างมีความสุข” เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเอง ครอบคลุม ชุมชน และสังคมได้อย่างมีคุณภาพ (หน่วยศึกษานิเทศก์ . 2542 : 3)

การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในปีพุทธศักราช 2542 เป็นการให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนโดยกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 5) โดยหลักการจัดการศึกษานั้นต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรา 22 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ(กระทรวงศึกษาธิการ . 2542 : 14)

การที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพได้นั้น ต้องมีทัศนคติทางบวก ทำให้ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดี ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหาโดยการถอยหนี หรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ(กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2528 : 231)จุดมุ่งหมายหลักในการจัดการศึกษา โดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นในระดับใดก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายด้านจิตพิสัย (Affective

Domain) อันรวมถึงทัศนคติไว้ด้วย ทั้งนี้เพราะถือว่าทัศนคติ เป็นสิ่งช่วยชักนำให้ผู้เรียนนำความรู้ความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างจริงจัง ในการจัดการศึกษานั้นมิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ให้ทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างเดียว แต่ยังมุ่งให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ในสังคม อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะบรรลุเป้าประสงค์ได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีทัศนคติในการเรียนรู้ที่ดี (สุนีย์ สิงหะเชนทร์. 2534:6)

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง และมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรักและกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น และการเรียนรู้จะปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และจากที่ผู้วิจัยเคยศึกษาในโรงเรียนสาธิตวิทยา เขต จตุจักร กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนนี้ได้รับเลือกให้เป็นโรงเรียนนำร่องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) ในปี พ.ศ 2541 ซึ่งทางโรงเรียนก็ได้พัฒนาคุณภาพการศึกษาเรื่อยมา และได้รับการรับรองมาตรฐานสากล ISO 14001 จากประเทศอังกฤษ และประเทศสวิตเซอร์แลนด์ นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้ปฏิบัติตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 ที่ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจัง

ผู้วิจัยจึงได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตวิทยา จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิด 2 ข้อ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “ขณะที่นักเรียนกำลังศึกษาในปัจจุบันนี้ นักเรียนมีปัญหาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านใดบ้าง” พบว่า คำตอบที่มากที่สุดคือ ปัญหาด้านทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความติด 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27 ได้แก่ นักเรียนไม่มีความสนใจในการเรียนรู้ ไม่อยากเรียน ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้แบบนี้ ด้านความรู้สึก 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24 ได้แก่ ไม่ชอบวิธีการสอนของครู ครูสอนแล้วไม่เข้าใจ ด้านแนวโน้มการแสดงพฤติกรรม 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26 ได้แก่ นักเรียนไม่ชอบค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ไม่มีความสามัคคีในการร่วมกิจกรรม ทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13 ได้แก่ นักเรียนคิดว่าเป็นการเรียนรู้ที่ดีเหมาะกับสังคมปัจจุบัน และมีประโยชน์ต่อชีวิต การเรียน ไม่มีความสามัคคี 11 คน ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7 ได้แก่ ห้องเรียนคับแคบเกินไป ปัญหาด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “นักเรียนคิดว่าปัญหานั้นมีสาเหตุมาจากอะไร คำตอบที่มากที่สุดคือ สาเหตุจากนิสัยทางการเรียน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ได้แก่ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา ไม่กล้าซักถามข้อสงสัยต่อครู สาเหตุจากวิธีการสอนของครู 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ได้แก่ ครูสอนเร็วเกินไป ครูไม่ตั้งใจในการสอน ครูสนใจแต่เด็กที่เรียนดี ครูมอบหมายงานให้มากเกินไป สาเหตุจากสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ได้แก่ ไม่สามัคคีกัน ไม่ช่วยเหลือกัน ไม่กล้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้านอาคาร สถานที่ และสื่อการสอน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ได้แก่ ห้องเรียนคับแคบเกินไป สื่อการเรียนมีน้อยและยังไม่ทันสมัย นักเรียนไม่มีเวลาค้นคว้าหาความรู้ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7 นักเรียนชอบที่สามารถหาความรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6 นักเรียนยังไม่สามารถปรับตัวกับการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 นักเรียนไม่ชอบครูบางคนจึงไม่อยากเรียน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 และอยากให้ผู้ปกครองสนับสนุนการเรียนให้มากขึ้น 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2

จากการสำรวจข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา มีลักษณะความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในลักษณะซึ่งมีทั้งการยอมรับ และไม่ยอมรับ ชอบและไม่ชอบจากลักษณะดังกล่าว น่าจะเป็นการแสดงออกถึงทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 172) กล่าวว่า ทัศนคติคือ ความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ แล้วแสดงสภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อม ที่จะตอบสนองในลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่า ทัศนคติที่ดี หรือ ทางบวก หรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า ทัศนคติไม่ดี หรือ ทางลบ

ดังนั้นการมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนเป็นรากฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดความตั้งใจ อยากรู้อยากเห็นในวิชาที่ครูสอน และเอาใจใส่ในการเรียนอย่างแท้จริง อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจรู้สึกว่าการเรียนเป็นของสนุก น่าศึกษาค้นคว้าลงมือกระทำ และเมื่อผู้เรียนเกิดความพอใจในสิ่งที่เรียน ผู้เรียนก็จะขวนขวายพยายามศึกษาหาความรู้เพื่อเตรียมพร้อมที่จะแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ให้ผ่านพ้นไปด้วยดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตนวางไว้ (นภาพร เมฆรักษ์วินช. 2515: 33) ดังนั้น ในด้านจิตวิทยาการเรียนการสอนจึงให้การยอมรับว่า ในการสอนต้องมุ่งสร้างให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรูวิชานั้นควบคู่กับความรู้ และทักษะต่างๆทั้งนี้ เพราะว่าทัศนคติต่อวิชาใดๆย่อมเป็นรากฐานที่จะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ เห็นคุณค่า และเอาใจใส่ต่อวิชานั้นๆ (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. 2517 : 129) จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ แต่ในการที่จะปลูกฝังทัศนคติให้เกิดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทราบถึงทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน กับ ทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน สารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ของทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 735 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 679 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 735 คน รวมทั้งสิ้น 2,150 คน เป็น นักเรียนชาย 1,101 คน และนักเรียนหญิง 1,049 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 137 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 126 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 137 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของยามาเน่ (Yamane.1967:889-887) โดยใช้ระดับชั้น และเพศ เป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น แบ่งเป็น

2.1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว แบ่งเป็น

- 1) เพศ
- 2) ระดับชั้น
- 3) นิสัยทางการเรียน
- 4) บุคลิกภาพ
- 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว แบ่งเป็น

- 1) อาชีพผู้ปกครอง แบ่งเป็น
 - 1.1) รับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - 1.2) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว
 - 1.3) พนักงานบริษัท

- 2)ฐานะทางเศรษฐกิจ
- 3) ความคาดหวังของผู้ปกครอง
- 4) การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

2.1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

- 1) ลักษณะทางกายภาพ
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
- 3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะติดต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Centered) หมายถึง การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดสาระที่จะเรียนรู้ ทำกิจกรรม และปฏิบัติจริงจนค้นพบข้อความรู้ และวิธีการปฏิบัติด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ทักษะต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

2.1 ทักษะด้านความรู้ หมายถึง การเห็นคุณค่า และประโยชน์ของลักษณะการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ทักษะด้านความรู้สึก หมายถึง ความชอบ ความพอใจ ความสนุกสนาน ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนการสอน และครูผู้สอน

2.3 ทักษะด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม หมายถึง ความตั้งใจเรียน ความกระตือรือร้น การกล้าแสดงออก การเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย และซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

3.1.1 เพศ ได้แก่ นักเรียนชาย และ นักเรียนหญิง

3.1.2 ระดับชั้น ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

3.1.3 นิสัยทางการเรียน หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่ทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน ความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียน การเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ความตั้งใจเรียน การซักถามข้อสงสัยต่อครูทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน

3.1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนที่แสดงออกหรือตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆในการดำรงชีวิต ซึ่งทำให้นักเรียนนั้นมีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งบุคลิกภาพในการวิจัยครั้งนี้แบ่งตามแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

3.1.4.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่รักความก้าวหน้า ชอบฟันฝ่าอุปสรรค มีความก้าวร้าว โกรธง่าย ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จ และสัมฤทธิ์ผล ชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว และไม่ชอบการรอคอย

3.1.4.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อยๆ ไม่หวังผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆอดทนรอคอยได้

3.1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนที่แสดงถึงผลสำเร็จในการเรียน โดยพิจารณาจากผลการเรียนที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนที่ 1 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2545

3.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ผู้วิจัยแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

3.2.1 อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หมายถึง ชนิดของงานที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนประกอบการ ซึ่งเป็นรายได้หลักในครอบครัวของนักเรียน แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.2.1.1 รับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

3.2.1.2 ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

3.2.1.3 พนักงานบริษัท

3.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน โดยใช้เกณฑ์เฉลี่ยรายได้จากการทำงาน

3.2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง ความคิดของผู้ปกครองที่ต้องการให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน และสามารถเรียนต่อได้ในระดับสูงขึ้น ได้แก่ มีความประพฤติดี มารยาทดี มีจริยธรรมไม่ติดยาเสพติด ซึ่งวัดได้จากการรับรู้ของนักเรียนต่อความคิดของผู้ปกครอง

3.2.3 การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดา หรือผู้ปกครองภายในครอบครัวให้การสนับสนุนการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ความสนใจ ชักถาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียน ให้เงิน และทุนทรัพย์ในการใช้จ่าย ให้ความเวลาในการทำกิจกรรมการเรียน

3.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.3.1 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน ได้แก่

3.3.1.1 สถานที่เรียน หมายถึง การถ่ายเทอากาศภายในห้องเรียน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนเมื่อเทียบกับปริมาณของนักเรียน บริเวณห้องเรียน ปราศจากกลิ่นเสียงรบกวน

3.3.1.2 สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง ปริมาณของสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อเทียบกับจำนวนครูผู้สอนและนักเรียน ความทันสมัย คุณภาพการใช้งาน

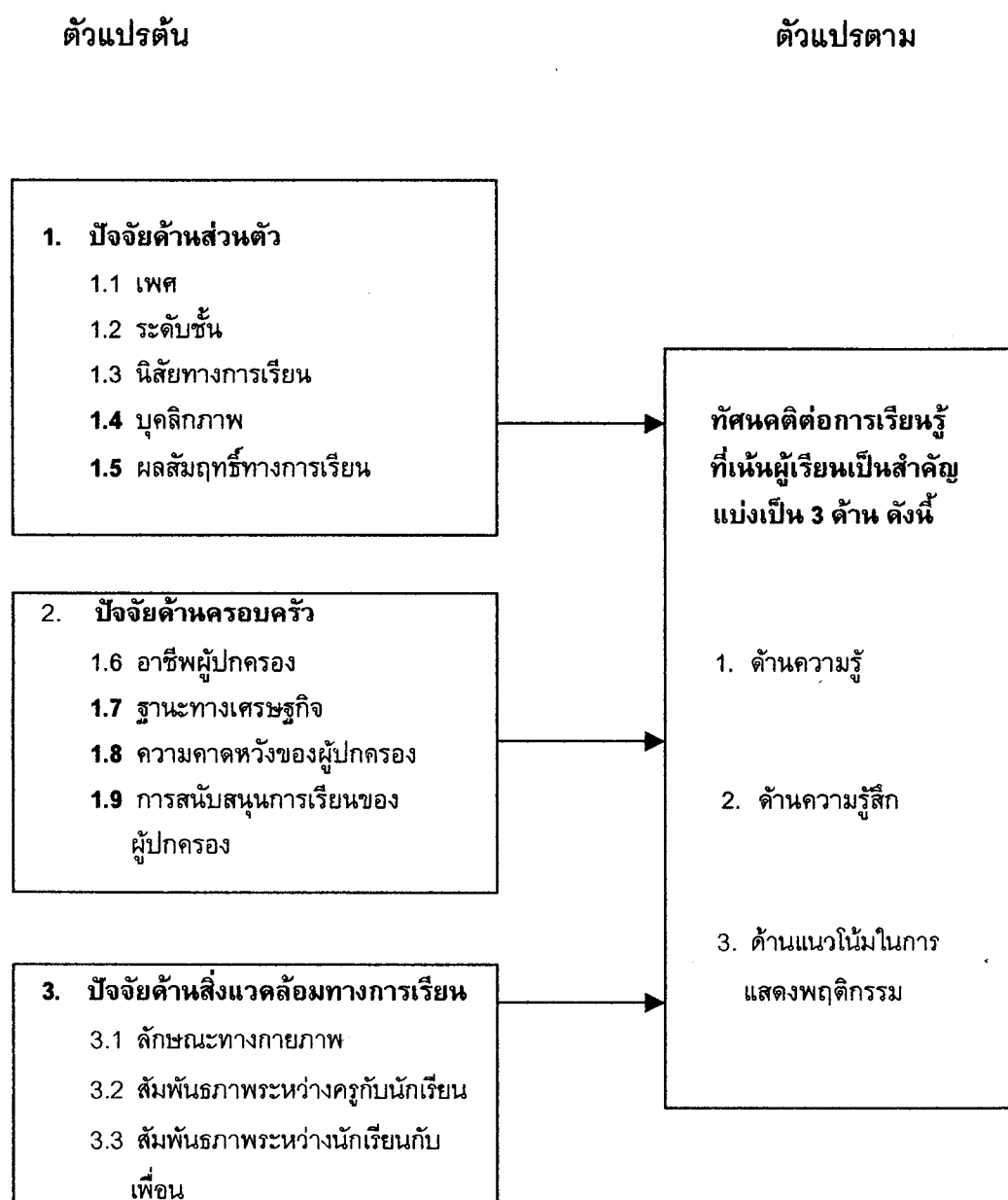
3.3.2 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน และพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แบ่งเป็น

3.3.2.1 การปฏิบัติของครูที่มีต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ ยอมรับความคิดเห็น และให้ความเป็นกันเองต่อนักเรียน ให้คำปรึกษา แนะนำในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว

3.3.2.2 การปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อครู ได้แก่ การให้ความเคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งแนะของครู เข้าร่วมกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย การซักถาม การแสดงความคิดเห็น และการปรึกษาครูเมื่อมีปัญหา ในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว

3.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาส่งเสริมและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1.1 ความหมายของทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติหรือเจตคติ มีรากศัพท์จากภาษาละตินว่า "Aptus" แปลว่า โน้มเอียงเหมาะสม (Allport. 1967 : 3) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535 อ่านว่า ทัด-สะ-นะ-คะ-ติ เป็นคำนาม หมายถึง ท่าที ความรู้สึก แนวความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ดังนี้

อลพอร์ต (Allport. 1935 : 417) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางจิต ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่เป็นตัวกำหนดทิศทางการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

กูด (Good. 1963 : 417) ได้ให้คำจำกัดความของทัศนคติ ทัศนคติ คือความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการต่อต้านสถานการณ์บางอย่างบุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รักเกลียด หรือกลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

คาแกน (Kagan. 1986 : 613) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึงความโน้มเอียงที่ฝังแน่นในความคิดและความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งที่เกิดขึ้น

ฮิลการ์ด (Hillgard. 1967 : 583-584) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นครั้งแรกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิด หรือสถานการณ์ใด ๆ ในทางเข้าใกล้ชิด หรือออกห่างและความพร้อมที่จะตอบสนองครั้งต่อไปในทางเอนเอียงลักษณะเดิม เมื่อพบกับสิ่งหรือสถานการณ์ดังกล่าวอีก

เมเฮเรนส์ และเลฮแมน (Mehrens and Lehmann. 1984) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ ว่า ทัศนคติเป็นสภาวะก่อนการตอบสนองที่หมายสังคมในการบรรยายเจตคติของบุคคล จะบรรยายลักษณะว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกหรือพฤติกรรมอย่างไร

ไตรแอนดิส (Triandis. 1971 : 6-7) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ สรุปเป็นนัยสำคัญ 2 ประการ คือ ทัศนคติเป็นความพร้อมที่จะตอบสนอง และความเป็นความสม่ำเสมอในการตอบสนองบุคคลต่อบุคคลอื่นหรือสภาพทางสังคม

ซิมบาร์โด (Zimbardo. 1977 : 19-20) กล่าวถึงความหมายของทัศนคติ สรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ความชอบและไม่ชอบที่บุคคลมีต่อบุคคล กลุ่ม สถานการณ์ วัตถุหรือแนวคิด และถ้ามีสถานการณ์ใด ๆ เกิดขึ้น บุคคลเพียงแต่มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นโดยไม่จำเป็นต้องร่วมมือก็ได้ชื่อว่าทัศนคติต่อสิ่งนั้น

ฟิชบายและแอชเชน (Fishbein & Ajzen. 1975) มองทัศนคติว่าเป็นอารมณ์ความโน้มเอียงจากการเรียนรู้ที่จะตอบสนองด้วยการเต็มใจ หรือไม่เต็มใจต่อเป้าทัศนคติที่กำหนดไว้อย่างคงเส้นคงวา

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 230-231) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความพร้อมของร่างกายและจิตใจที่มีแนวโน้มจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใด ๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยหนีออกไปทัศนคติแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ทัศนคติทางบวกหรือทัศนคติที่ดี หมายถึง แนวโน้มที่อินทรีย์จะเข้าหาสิ่งเร้าหรือสถานการณ์นั้น เนื่องจากความชอบหรือความพอใจและทัศนคติทางลบหรือทัศนคติที่ไม่ดี หมายถึง แนวโน้มที่อินทรีย์จะถอยหนีจากสิ่งเร้าหรือสถานการณ์นั้น ๆ เนื่องจากความไม่ชอบหรือความไม่พอใจ

บุญธรรม กิจปริดาสุทธิ์ (2535 : 45) ได้สรุปความหมายของทัศนคติ หมายถึง กริยาท่าทางรวม ๆ ของบุคคลที่เกิดจากความโน้มเอียงของจิตใจ และแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแสดงออกในทางสนับสนุน มีความรู้สึกเห็นดีเห็นชอบต่อสิ่งเร้านั้น หรือแสดงออกในทางต่อต้าน ซึ่งมีความรู้สึกที่ไม่เห็นชอบต่อสิ่งเร้านั้น

สุรงค์ โคว์ตระกูล (2536-246) ได้ให้ความหมายของทัศนคติเป็น อัธฌาสัย (Disposition) หรือความโน้มเอียงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งคน วัตถุ สิ่งของ หรือความคิด (Ideas) เจตคติอาจเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางบวกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติในทางลบ ก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ และเป็นการแสดงออกค่านิยมและความเชื่อของบุคคล

จากความหมายของทัศนคติดังกล่าว สรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้รับ โดยมีแนวโน้มที่จะตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ทัศนคติทางบวกหรือทัศนคติที่ดีจะแสดงออกมาในลักษณะความชอบ ความพึงพอใจ ความสนใจ เห็นด้วย ทำให้อยากปฏิบัติ อีกลักษณะหนึ่งคือ ทางลบหรือทัศนคติที่ไม่ดีจะแสดงออกในลักษณะความเกลียด ไม่พึงพอใจ ไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่าย หรือต้องการหนีจากสิ่งเหล่านั้น

1.1.2 ลักษณะสำคัญของทัศนคติ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 231) อธิบายลักษณะสำคัญของทัศนคติ ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์ มิใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทัศนคติเป็นดัชนีที่จะชี้แนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีทัศนคติที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหา หรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้ามถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้ามาโดยถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ
3. ทัศนคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นได้

4. ทักษะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทักษะเป็นสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ หรือ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทักษะก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

สรวงศ์ ไคว้ตระกูล (2533 : 246-247) ได้กล่าวถึงลักษณะของทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทักษะเป็นสิ่งที่ยั่งยืน
2. ทักษะเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง ฉะนั้นทัศนคติจึงมีทั้งบวกและลบ เช่น ถ้านักเรียนมีทัศนคติบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนจะชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และเมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็เลือกเรียนแขนงวิทยาศาสตร์ ตรงข้ามกับนักเรียนที่มีทัศนคติลบต่อวิชาคณิตศาสตร์ก็จะไม่ชอบหรือไม่มีความสนใจที่จะเรียน เมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษา ก็จะเลือกเรียนทางสายอักษรศาสตร์ ภาษา

3. ทักษะประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่างคือ องค์ประกอบเชิงความรู้สึกอารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) และองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม

4. ทักษะเปลี่ยนแปลงได้ยาก การเปลี่ยนแปลงของทัศนคติอาจจะเปลี่ยนจากบวกเป็นลบ หรือจากลบเป็นบวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การเปลี่ยนแปลงทิศทางของทัศนคติ หรืออาจจะเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น (Intensity) หรือความมากน้อย ทักษะบางอย่างอาจจะหยุดเลิกไปก็ได้

5. ทักษะเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกเนื่องจากชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ อาจจะไม่มีความนิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ฉะนั้นค่านิยมเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลที่เป็นสมาชิกในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนทัศนคติจะต้องเปลี่ยนค่านิยม

6. สังคมประภค (Socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการทัศนคติของเด็กโดยเฉพาะทัศนคติต่อความคิดและหลักการที่เป็นนามธรรม อุดมคติ เช่น ทัศนคติต่อเสรีภาพในการพูด การเรียน เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูง จะมีทัศนคติบวกสูงสุดที่สุด

สรุปลักษณะของทัศนคติ ได้ว่า เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ เปลี่ยนแปลงได้ สามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นได้ และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอกของบุคคล

1.1.3 องค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติจะมีองค์ประกอบอะไรบ้าง จำนวนเท่าไร นักจิตวิทยามีความเชื่อแตกต่างกัน ยังไม่มีบทสรุปแน่นอน เพราะแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มพยายามศึกษาค้นคว้าไปเรื่อย ๆ ปัจจุบันมีแนวความคิดแตกต่างกันอยู่ 3 กลุ่ม (Oskamp. 1977 ; ธีระพร อูวรรณโณ. 2525 ; Ajzen & Fishbein. 1980)

ก. ทักษะมีองค์ประกอบเดียว ตามความคิดหรือแนวความคิดนี้พิจารณาได้จากนิยามเจตคติตนเอง กลุ่มนี้จะมองเจตคติเกิดจากการประเมินเป้าหมายของเจตคติว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ เทอร์สโตน (Thurstone. 1931) แอลพอร์ต (Allport. 1935) และคนอื่น ๆ อีกหลายคน

ข. ทักษะมีองค์ประกอบ ตามแนวความคิดนี้มองเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Cognitive) และด้านความรู้สึก (Affective) นักจิตวิทยาที่สนับสนุนการแบ่งเจตคติเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ แคทซ์ (Katz. 1960)

ค. ทศนคติมีสามองค์ประกอบ แนวความคิดนี้เชื่อว่าเจตคติมี 3 องค์ประกอบ หรือ 3 ส่วน (Three components) ได้แก่

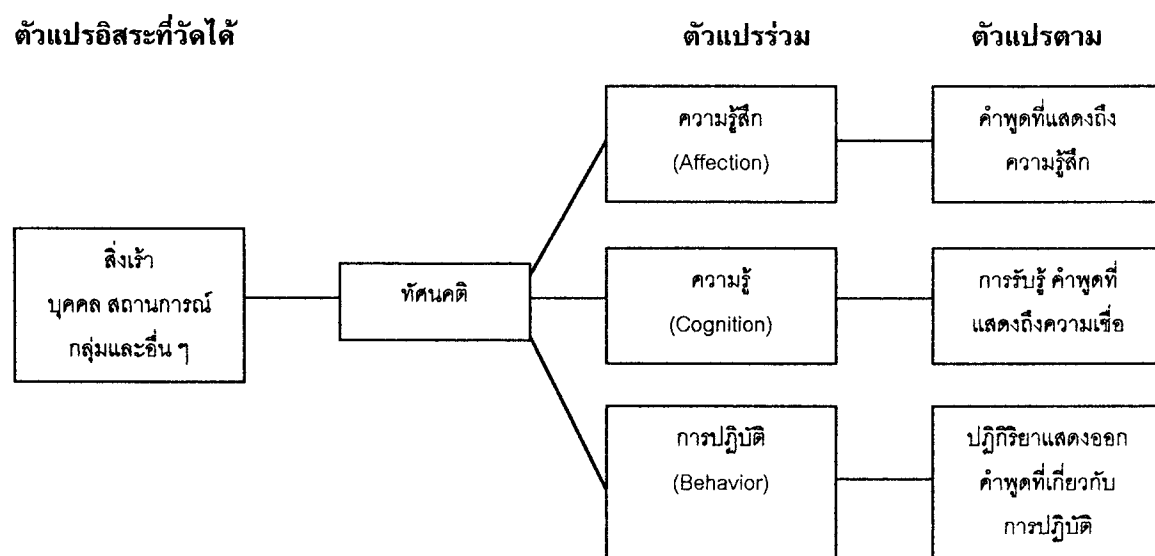
1) ด้านสติปัญญา (Cognitive Component) ประกอบไปด้วยความรู้ ความคิด และความเชื่อที่ผู้นั้นมีต่อเป้าทัศนคติ ถ้าสมมติให้รัสเซียเป็นเป้าทัศนคติ คำกล่าวที่ว่า “รัสเซียเป็นประเทศเผด็จการ” ถือเป็นความเชื่อต่อประเทศรัสเซีย ดังนั้นข้อคิดเห็นต่อเป้าใดเป้าหนึ่งถือเป็นความเชื่อ ตัวอย่างของความเชื่อต่าง ๆ เช่น “คนไทยรักสงบ” “ครูทำให้ชาติเจริญ” “วัดผลไม้ประโยชน์ต่อสังคม” ฯลฯ ความเชื่อที่กล่าวมาแล้วเป็นเพียงด้านสติปัญญาเท่านั้น

2) ด้านความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกหรืออารมณ์ของคนใดคนหนึ่งที่มีต่อเป้าทัศนคติ ว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น พอใจหรือไม่พอใจ หลังจากการสัมผัสหรือรับรู้เป้าของทัศนคติแล้ว สามารถแสดงความรู้สึกโดยการประเมินสิ่งนั้นว่าดีหรือไม่ดี ตัวอย่างเช่น “ข้าพเจ้าไม่ชอบประเทศเผด็จการ” “ข้าพเจ้าชอบนิสัยคนไทย” “ข้าพเจ้าชอบวัดผลไม้” “ครูเป็นอาชีพที่ดี” ฯลฯ ความรู้สึกเป็นการแสดงอยู่ในใจคน ๆ นั้น

3) ด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) บางทีเรียกว่า Action Component) เป็นด้านแนวโน้มของการจะกระทำหรือจะแสดงพฤติกรรม ทศนคติเป็นพฤติกรรมซ่อนเร้น ในขั้นนี้เป็นการแสดงแนวโน้มของการกระทำต่อเป้าทัศนคติเท่านั้นยังไม่แสดงออกจริง ดังตัวอย่าง “ถ้าใครพูดถึงประเทศเผด็จการข้าพเจ้าจะเดินหนี” “ถ้าเห็นคนไทยที่โหดร้ายข้าพเจ้าจะเข้าไปคบหา” “ถ้ามีการอภิปรายทางวัดผลไม้ ข้าพเจ้าจะไปฟัง” ในขั้นนี้เป็นแนวโน้มที่จะกระทำอยู่ในใจ

แนวคิด 3 ประการนี้เป็นของโรเซนเบิร์ก และโฮฟแลนด์ (Rosenberg & Hovland, 1960) แนวคิดนี้มีทั้งคนยอมรับและไม่ยอมรับ การศึกษาความสัมพันธ์ภายใน 3 ส่วนจะเป็นเครื่องตัดสิน

ไทรแอนดิส (Triandis, 1971 : 2-3) ได้เสนอแผนภูมิประกอบของทัศนคติ ดังแสดงในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิองค์ประกอบของทัศนคติ

เชดคัทดี โฆวาสินธุ์ (2520 : 40) กล่าวถึง องค์ประกอบของทัศนคติที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. Cognitive Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความคิด หรือความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปเป็นความเชื่อ หรือช่วยในการประเมินผลสิ่งเร้านั้น ๆ

2. Feeling Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า เป็นผลเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วว่าพอใจหรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลวอย่างไร

3. Action Tendency Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อม หรือความโน้มเอียง ที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้มาจากการประเมินผล

โดยสรุป ทัศนคติ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรม

1.1.4 การเกิดทัศนคติ

ซีรพร อูวรรณโณ (กริการ ตรัสกุล. 2536 : 32 ; อ้างอิงจาก ซีรพร อูวรรณโณ. 2521) ได้ศึกษาและสรุปเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติไว้ดังนี้

1. อิทธิพลของพ่อแม่ อาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุด โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อและความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัวซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก

2. อิทธิพลจากกลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน ครูและเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็ก โรงเรียนที่จะวางระเบียบกฎเกณฑ์ให้นักเรียนปฏิบัติ หรือหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนจะมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กไม่น้อย นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดี การพัฒนาทัศนคติก็จะเป็นไปในทางที่ดี

3. อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว ประสบการณ์ที่รุนแรงหรือกระทบกระเทือนจิตใจ หรือประสบการณ์ของความสำเร็จจะทำให้คนมีทัศนคติที่แตกต่างกันไป

4. อิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

โดยสรุปการเกิดทัศนคติเกิดจากอิทธิพลของพ่อแม่ ครู เพื่อน ประสบการณ์ส่วนตัวและสื่อมวลชน

1.1.5 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ประไพ คุณจักร (ชูชีพ อ่อนโคกสูง ม.ป.ป : 7 ; อ้างอิงจาก ประไพ คุณจักร. 2516) ได้อธิบายการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่า เป็นไปตามสภาพแวดล้อมของสังคมได้กระบวนการ ดังนี้

1. การยินยอม (Compliance) คือ การยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น เพื่อให้เขาปฏิบัติต่อตนในทางที่ต้องการและพอใจ

2. การเลียนแบบ (Identification) คือ การแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เหมือนสมาชิกในสังคม หรือเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าตนเป็นคนเก่ง เพื่อจะมีสัมพันธภาพอันดีกับคนอื่น

3. การรับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ เนื่องจากตรงกับค่านิยมที่มีอยู่ในตัวบุคคลเอง (Internalization) ไทรแอนดิส (Triandis, 1971 : 3) กล่าวถึง สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่า เป็น เพราะ

1. ได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน
2. ได้รับประสบการณ์ตรงหรือความกระทบกระเทือนใจ
3. ถูกบังคับให้ปฏิบัติไม่ตรงกับทัศนคติของตน
4. การศึกษาทางจิตใจ เพื่อให้เข้าใจเหตุผลที่ถูกต้องขึ้น
5. เปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่

โดยสรุป การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเป็นไปตามสภาพแวดล้อมของสังคม โดยการยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น จากสื่อมวลชน และการเลียนแบบจากประสบการณ์

1.1.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ธีระ ชัยยุทธยรรยง และคนอื่น ๆ (2539 : 83-84) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) ฮอฟแลนด์ เจนนิส และเคลลี (Hovland Janis and Kelly) ได้ร่วมกันศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยยึดหลักของการเสริมแรงว่าทัศนคติจะเปลี่ยนแปลงเมื่อบุคคลเปลี่ยนความคิดเห็น (Opinion) อันเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ ถ้าบุคคลมีประสบการณ์ที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เนื่องจากการได้รับการเสริมแรงทางบวก บุคคลจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น และในทางตรงกันข้ามบุคคลมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อสิ่งใดที่เป็นไปทางลบ เช่น เคยได้รับการลงโทษ บุคคลก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Active Participation Theory) จากการศึกษาในจิตวิทยา สังคม ทัศนคติหรือพฤติกรรมจะเปลี่ยนได้ถ้ามีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้นๆ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมโดยตรง (Active Participation) จะมีการเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้ยืนยาวกว่าโดยทางอ้อม (Passive Participation)

3. ทฤษฎีความสมดุล (Balance Theory) ซาเทิน (Sartain) กล่าวว่า โดยปกติบุคคลจะพยายามรักษาความสมดุลของทัศนคติของตนเองไว้ คือ เมื่อมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ในด้านที่ดีก็จะทำให้ทัศนคติที่มีต่อสิ่งนั้นอยู่ในสภาพสมดุลไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้นในทางไม่ดี ก็ทำให้เกิดความขัดแย้งกับทัศนคติเดิม ทำให้บุคคลเกิดความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งนั้น ซึ่งอาจทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปในทางยอมรับหรือปฏิเสธข้อมูลใหม่ที่ได้รับก็ได้ เพื่อทำให้ความรู้สึกขัดแย้งนั้นลดน้อยลงมากที่สุด

4. ทฤษฎีการตัดสินทางสังคม (Social Judgement Theory) ซึ่งเชอริฟ และ เชอริฟ (Sherif and Sherif) ได้ยืนยันว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้จะสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม ประกอบกับมีความคิดเกี่ยวกับตนเองอยู่ด้วย การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเกิดขึ้นเมื่อมีความ ขัดแย้งระหว่างทัศนคติเดิมกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นเป็นสิ่งที่สามารถจัดกระทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการให้การเสริมแรง การให้มีส่วนร่วม การให้ความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ ตลอดจนการให้การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางสังคม ก็อาจทำให้บุคคลปรับทัศนคติของตนได้เหมาะสมกับสภาวะของสังคม เพื่อช่วยให้ตนปรับตัวให้เข้ากับสังคมดีขึ้น

1.1.7 เทคนิคการวัดทัศนคติ

ภริการ ตรีสกุล (2536 : 28-29) กล่าวถึง วิธีการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติ สามารถทำได้หลายวิธี คือ

1. วิธี Equal Appearing Intervals โดยเทอร์สโตน (Thurstone) ใช้วัดทัศนคติของบุคคลโดยอาศัยกฎแห่งการเปรียบเทียบ เพื่อตัดสินใจ (Law of Comparative Judgement) คือให้ผู้ตอบตัดสินข้อความที่แสดงถึงทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ในข้อความเหล่านั้นมีน้อยเพียงใด โดยให้กลุ่มผู้ตัดสินพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อความที่เสนอมานั้นควรจะอยู่ในระดับไหน เมื่อแบ่งความคิดเห็นจากเห็นด้วยมากที่สุด ถึงไม่เห็นด้วยมากที่สุด 11 ระดับ เท่า ๆ กัน เมื่อกลุ่มผู้ตัดสินพิจารณาตัดสินหมดทุกข้อความแล้ว นำแต่ละค่ามาหาสเกล (Scale Value) คือ หาค่าตำแหน่งมัธยฐานของแต่ละสเกลสำหรับวัดทัศนคติต่อไป

2. วิธี Summated Ratings หรือ Likert Method ซึ่งสร้างขึ้นโดย ลิเคิร์ต (Likert) เป็นวิธีการวัดทัศนคติโดยการนำเอาข้อความที่จะใช้วัดทัศนคติไปให้ผู้ตอบลงความเห็นว่ามีความรู้สึกต่อข้อความเหล่านั้นอย่างไรบ้าง เมื่อแบ่งความคิดเห็นจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แล้วกำหนดคะแนนไว้ในแต่ละความคิดเห็น ซึ่งอาจจะเป็น 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ หากข้อความทางบวก (Positive Statement) และอาจเป็น 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ (Negative Statement) โดยเลือกข้อความที่สามารถจำแนกกลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีและกลุ่มที่มีทัศนคติที่ไม่ดีได้ เพื่อนำไปใช้วัดทัศนคติต่อไป

3. วิธี Semantic Differential (Osgood) ซึ่งใช้วัดความหมายของทัศนคติ ในรูปความหมายของคำคุณศัพท์ โดยให้บุคคลทำเครื่องหมายแสดงความคิดเห็นลงไปในสเกล ซึ่งอยู่ระหว่างคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคู่หนึ่ง ๆ เช่น ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ ฯลฯ ผู้ตอบต้องพิจารณาว่า ทัศนคติของตนมีความหมายสอดคล้องกับคำคุณศัพท์ในแต่ละสเกลอย่างไร มากน้อยแค่ไหน แล้วกรอกข้อความเห็นลงไปในสเกล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวัดทัศนคติของลิเคิร์ต เนื่องจากวิธีการวัดทัศนคติของลิเคิร์ตนั้นเป็นที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป แล้วในการใช้น้ำหนักของคะแนน 5 ระดับนั้น ช่วยทำให้สามารถหาระดับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างได้สะดวกกว่าแบบอื่น ๆ

1.1.8 อิทธิพลของทัศนคติต่อการเรียนการสอน

ทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระทำในการแสดงพฤติกรรม ดังที่ คณาจารย์คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต (2519 :102-104) กล่าวถึง อิทธิพลของทัศนคติ (Influence of Attitude) ดังนี้

1. อิทธิพลต่อการเรียนการสอน ความรู้สึก และความคิดเห็นของนักเรียนต่อวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรและต่อตัวครูนั้น มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน คือ ทัศนคติต่อวิชาต่าง ๆ การเรียนไม่อยู่ในโอวาทของครูการเรียนการสอนจะประสบความล้มเหลว

2. อิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลใด สิ่งใด หรือข้อเสนอแนะใดจะแสดงความคิดเห็นออกมาในทางสนับสนุนเห็นคุณค่า เพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจและเห็นด้วย ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีจะแสดงความคิดเห็นในทางคัดค้าน ต่อต้าน (Against) ไม่เห็นด้วยทั้งสิ้น

3. อิทธิพลต่อการเข้าสมาคม บุคคลจะเลือกเข้าสมาคมกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีทัศนคติคล้ายคลึงกับตน หลีกเลียงจากบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีทัศนคติขัดแย้งกัน ทั้งนี้เพื่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ จะ

ได้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยประสบผลสำเร็จ เพราะสมาชิกทุกคน มีความรู้สึก หรือความคิดเห็นสอดคล้องกัน

4. อิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีย่อมรับหรือไม่ยอมรับในสิ่งใด บุคคลใด สถานการณ์ใด อาจรู้ได้จากการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา อาจเป็นคำพูด ท่าทาง อากัปกริยา สีหน้า น้ำเสียง ซึ่งจะบอกให้ทราบว่า พอใจ หรือไม่พอใจในสิ่งนั้น หรือสถานการณ์นั้น ๆ

5. อิทธิพลต่อชีวิตประจำวันในวันหนึ่ง ๆ เราต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ เราได้รับข่าวสารจากวิทยุ – โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การอภิปรายของบุคคลต่าง ๆ ข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ขัดแย้งและความคิดเห็น เราไม่ยอมรับทำให้รู้สึกขัดแย้งภายใน

ปราณี รามสูตร (2528 : 193-194) กล่าวถึง อิทธิพลของทัศนคติที่มีต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ทัศนคติที่มีผลต่อวิชาที่เรียนที่ชอบ หรือไม่ชอบ เช่น นักเรียนชอบครูคนหนึ่งมาก เมื่อรู้ว่าครูนั้นสอนวิชาใด นักเรียนก็อยากเรียนด้วย ทำให้เกิดความชอบในวิชานั้น มีทัศนคติที่ดีต่อวิชานั้น ถ้าเขาเรียนวิชาดังกล่าวย่อมมีแนวโน้มว่าเขาจะต้องพยายามเรียนให้ได้ผลดี เป็นต้น

2. ทัศนคติมีผลต่อการเอาใจใส่ในการเรียน เช่น ถ้านักเรียนไม่ชอบวิชาใด ไม่ชอบครูผู้สอนวิชาใด นักเรียนก็มักไม่สนใจเรียนวิชานั้น ไม่เข้าชั้นเรียนเมื่อถึงชั่วโมงเรียนวิชานั้น ไม่ทำการบ้าน หากนักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อโรงเรียน หรือคณะครูเป็นส่วนตัว จะไม่เอาใจใส่ในการเรียนไม่ว่าวิชาใด เป็นต้น

3. ทัศนคติมีผลต่อการรับรู้ บุคคลรับรู้หรือแปลความหมายสิ่งเร้าตามทัศนคติของคนที่มีต่อสิ่งเร้านั้น และมีผลสะท้อนไปสู่การเรียนรู้ในที่สุด เช่น แสงดาวถูกครุฑถามด้วยความเป็นห่วงว่าทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์เสร็จหรือไม่ แปลความหมายว่าครุฑจับผิด เพราะแสงดาวไม่ชอบครูอยู่เดิมแล้ว ทำให้ไม่อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์

4. ทัศนคติมีอิทธิพลทำให้บุคคลมุ่งมั่นที่จะทำอะไรสิ่งหนึ่งให้ได้ผลดี เช่น นักเรียนรักครูชอบวิชาที่ครูสอนเมื่อเริ่มต้นเรียนก็อาจตั้งจุดมุ่งหมายไว้ในใจว่า วิชานี้เขาจะต้องทำคะแนนให้สูง การตั้งจุดมุ่งหมายเช่นนี้เป็นแรงจูงใจที่สำคัญมากที่จะผลักดันให้นักเรียนตั้งใจเรียน ตั้งใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ส่งผลสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการเรียนรู้ท้ายที่สุด

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า ทัศนคติมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน หากผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ผู้เรียนจะสนใจ ตั้งใจเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แต่ถ้าผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาใด เขาจะรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่สนใจ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชานั้น ๆ ส่วนครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาทัศนคติของผู้เรียน

1.1.9 ความหมายของการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-centered) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านพอสรุปได้ ดังนี้

ดร. สงบ ลักษณะ ให้ความหมายว่า “ควรเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนได้การยอมรับนับถือในการเป็นเอกัตบุคคล ได้เรียนรู้ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถ ได้เรียนสิ่งที่สนใจ ต้องการ หรือมีประโยชน์ ได้ปฏิบัติตามกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ ได้รับการเอาใจใส่ ประเมิน และช่วยเหลือเป็นรายบุคคล และได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ และสำเร็จตามอัตภาพ”

ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร ให้ความหมายว่า “การเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ ช่วยเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ โดยการเตรียมการด้านเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ตลอดจนเป็นผู้คอยสอดส่อง สำรวจ ในขณะที่ผู้เรียนกำลังฝึก และให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปรับปรุงตนเอง และเกิดพัฒนาการดีขึ้น”

ทิตนา แชมมณี ให้ความหมายว่า “เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับ ผู้สอน เพื่อน สื่อ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายในการทำกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ” “ครูเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ และวางแผนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนพบจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ของตนเอง...ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ต่างกัน มีระดับพัฒนาการทางกาย สังคม และสติปัญญาต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีรูปแบบการเรียนรู้ และการเข้าถึงสถานการณ์ใหม่ ๆ ต่างกัน... ครูได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในระหว่างครูกับผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนแต่ละคนและระหว่างกลุ่มผู้เรียน”

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ตามปรัชญาการศึกษาที่เน้นความสำคัญของนักเรียน รวมถึงทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มหลัก ๆ เป็นยุทธศาสตร์หลักที่จะนำพาการจัดการศึกษาไปสู่เป้าหมาย คือ การพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะเฉพาะที่เหมาะสมสำหรับการเป็นประชากรยุคโลกาภิวัตน์ ดังที่สงบ ลักษณะ (ธนู ฤทธิกุล, 2542 : 42) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสรุปได้ว่า ควรเป็นการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับการยอมรับนับถือในการเป็นเอกตบุคคล ได้เรียนรู้ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถ ได้เรียนสิ่งที่สนใจต้องการหรือมีประโยชน์ ได้ปฏิบัติตามกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ โยรับการเอาใจใส่ ประเมินและช่วยเหลือเป็นรายบุคคล ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ และสำเร็จตาม อัตรภาพ

แนวคิดของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

แนวคิดของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาจากแนวคิดทางการศึกษาของ Johnson ซึ่งเริ่มต้นคิดในเรื่อง “การเรียนรู้โดยการกระทำ” หรือ “Leraning by Doing” (Johnson, 1963) อันเป็นแนวคิดที่แพร่หลายและยอมรับทั่วโลกมานาน การจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ นับว่าเป็นการเปลี่ยน บทบาทในการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเป็น “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” และเปลี่ยน บทบาทของครูจาก “ผู้สอน” หรือ “ผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้” ให้ผู้เรียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบทบาทนี้เท่ากับเป็นการเปลี่ยนจุดเน้นการเรียนรู้ว่าอยู่ที่ผู้เรียนมากกว่าอยู่ที่ผู้สอน ดังนั้นผู้เรียนจึงมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เพราะบทบาทในการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (ทิตนา แชมมณี, 2542 : 4)

หลักการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ธนู ฤทธิกุล (2542 : 42-44) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. การเรียนเป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้นผู้เรียนจึงควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่าง ๆ กัน มิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ

3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองนั้นมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งจดจำได้ดี

4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ที่มีความสำคัญหากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่องนี้แล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่าง ๆ ที่ตนต้องการ

5. การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนคือ การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากหลักการดังกล่าว ชู ฤทธิกุล (2542 : 43) ได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนี้

1. ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา

2. ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้พูดคุยปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น และการเรียนรู้จะปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้

3. ยึดการค้นพบด้วยตนเอง เป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้โดยครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะการค้นพบความจริงใด ๆ ด้วยตนเองผู้เรียนมักจะจดจำได้ดี และมีความหมายโดยตรงและเกิดความคงทนของความรู้

4. เน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงานมิใช่มุ่งจะพิจารณาถึงผลงานอย่างเดียวทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของกระบวนการ

5. เน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริง และพยายามติดตามผลการปฏิบัติของผู้เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักการและแนวคิดดังกล่าว ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพเนื่องจาก

1. ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองเพราะนักเรียนแต่ละคนต่างมีความคิดเห็น ประสบการณ์และความชำนาญด้านต่าง ๆ ติดตัวมาด้วยกันทุกคน อาจจะมากน้อยต่างกันที่ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมแสดงความรู้ ความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันจะเป็นสิ่งสำคัญต่อตัวเขามาก

2. ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ประสบการณ์ที่เรียนมาก่อนแล้ว เพราะกิจกรรมการเรียนที่มีนักเรียนเป็นสำคัญนั้น กิจกรรมที่จัดในลักษณะปลายเปิด จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการเติมรายละเอียดลงไป ดังนั้นกรอบแนวคิดอันเดียวกันอาจจะมีการละเอียดแตกต่างกันหลายวิธี ซึ่งผู้คิดที่อยู่ต่างกลุ่มกันทำให้เกิดค้นพบ สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นได้อีก

3. ผู้เรียนให้ความสนใจบทเรียนมากขึ้น เพราะนักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมที่ครอบคลุมหมายและสนใจอยากจะทำเพราะตนจะต้องทำอะไรบ้าง เพราะไม่รู้ตัวล่วงหน้ามาก่อน

4. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากเพื่อนในกลุ่ม เพราะนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานทางด้านเนื้อหาวิชา หรือประสบการณ์ต่างกัน ดังนั้นในขณะที่ช่วยสอนหรือแลกเปลี่ยนความรู้กันได้ ในการทำงานร่วมกันผู้เรียน สามารถดึงเอาความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ร่วมกันได้

5. ผู้เรียนมีความสามัคคีกันในกลุ่ม เพราะในการทำงานรวมกลุ่มกันนี้ผู้เรียนจะต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นทุกคนจะต้องช่วยกันทำ ไม่ใช่แข่งขันกัน

จากแนวคิดและหลักการดังที่ได้นำเสนอมาทั้งหมดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ กระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้าและสร้างข้อความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างกัน มีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน มีผลงานที่ดีและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

บทบาทของครูและผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เมื่อกระบวนการเรียนการสอนเปลี่ยนไป บทบาทของครูและนักเรียนจึงเปลี่ยนไป เป็นการเปลี่ยนบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” หรือผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้ มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้” เปลี่ยน บทบาทในการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเป็น “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” ดังที่ วัฒนาพร ระวังบุษ (2541 : 13-14) ได้กล่าวถึงบทบาทครู และบทบาทนักเรียนไว้ดังต่อไปนี้

บทบาทครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. บทบาทด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมตนเอง ครูจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อม สำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ (Resource Person) ซึ่งจะต้องให้คำอธิบาย คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่นักเรียน รวมทั้งแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลได้ ดังนั้นครูจะต้องมีการเตรียมตนเองด้วยการอ่านค้นคว้า การทดลองปฏิบัติมาก ๆ ในหัวข้อเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบ รวมทั้งข้อมูลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

1.2 การเตรียมแหล่งข้อมูลเมื่อบทบาทครูไม่ใช่นักบอกมวลความรู้อีกต่อไป ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่นักเรียน ทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่มีความรู้ที่นักเรียนสามารถเลือกศึกษาค้นคว้าตามต้องการหรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สื่อการเรียน ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย ซึ่งครูสามารถสำรวจบัญชีรายชื่อหนังสือ อุปกรณ์ หรือสื่อต่าง ๆ ไว้สำหรับ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้ หรือการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในและนอกเวลาเรียน

1.3 การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของครูก่อนการเรียนการสอนอีกครั้ง คือ วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาข้อความรู้อันจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ตามกำหนด โดยบทบาทในส่วนนี้ ครูจะทำหน้าที่คล้ายผู้จัดการ (Manager) ที่กำหนดบทบาทการเรียนรู้ และความรับผิดชอบแก่นักเรียน ให้เขาได้ทำกิจกรรมตามความต้องการ ความสามารถ และความสนใจของแต่ละคน

1.4 การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่าจะใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ใดเพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผล แล้วจัดเตรียมพร้อม บทบาทของครูตรงนี้จึงเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล

1.5 การเตรียมการวัดและประเมินผล บทบาทในด้านการเตรียมการอีกประการหนึ่งคือการเตรียมวัดและประเมินผลการเรียนที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะพิสัย (Psychomotor) โดยเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

2. บทบาทของครูด้านการดำเนินการ เป็นบทบาทขณะนักเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

2.1 การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา (Helper and Advisor) คอยให้คำตอบเมื่อ

นักเรียนต้องการความช่วยเหลือ เช่น ให้อธิบายหรือความรู้ในเวลาที่ยังต้องการ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง (Supporter and Encourager) ช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

2.3 การเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม (Active Participant) โดยเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มนักเรียนพร้อมทั้งให้ความคิด และความเห็นหรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของนักเรียนขณะทำกิจกรรม

2.4 การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ (Monitor) ตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรมของนักเรียนเพื่อให้ถูกต้องชัดเจนและสมบูรณ์ก่อนให้นักเรียนสรุปเป็นหัวข้อความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้

2.5 การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร โดยการเสริมแรง และกระตุ้นให้นักเรียนได้เข้าร่วมทำงานกับกลุ่ม แสดงความคิดเห็นกันอย่างเปิดเผยเต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันและอภิปรายโต้แย้งด้วยท่วงทำนองนุ่มนวลให้เกียรติกันอย่างเป็นมิตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุความสำเร็จ

3. บทบาทด้านการประเมินผล เป็นบทบาทที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการ ให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และการวัดควรให้ครอบคลุมทุกด้านโดยเน้นการวัดตามสภาพจริง (Authentic Assessment) การปฏิบัติ (Performance) และจากแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้ นอกจากครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้วนักเรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มควรจะมีบทบาทร่วมวัด และประเมินตนเอง และกลุ่ม

บทบาทของผู้เรียนในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้เรียนคือหัวใจของเรียนรู้ ผู้เรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ การสร้างทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดด้วยตนเอง บทบาทผู้เรียนจึงประกอบด้วย

1. บทบาทด้านการเตรียมตนเอง

ผู้เรียนต้องเตรียมตนเองให้พร้อมที่จะรับความรู้ ผูกพันทักษะที่จำเป็น สร้างเสริมคุณลักษณะดีงามให้เกิดขึ้น จะต้องใฝ่รู้ใฝ่เรียนกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยการฝึกทักษะพื้นฐานซึ่งเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้คล่องแคล่ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าได้เต็มที่เพื่อการพัฒนาตนเองไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงประสงค์ นั่นคือ การเป็น “บุคคลแห่งการเรียนรู้” (Learning Person)

2. บทบาทด้านการดำเนินการ

เป็นบทบาทที่ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วย 1) การสร้างและค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง 2) การมีประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์สอดคล้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) การได้ค้นคิด ทำและแสดงออกในการแก้ปัญหา หรือสร้างสรรค์ผลงาน 4) การมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนการเรียนรู้กับเพื่อนและกลุ่ม 5) การเรียนรู้อย่างมีวิธีการมีกระบวนการ 6) การมีผลงานการเรียนรู้ 7) การมีวินัยและความรับผิดชอบในการเรียนและการปฏิบัติ

3. บทบาทด้านการประเมินผล

เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้เรียนควรได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง เพื่อน และกลุ่ม ทั้งด้านการปฏิบัติและผลงาน รวมทั้งยอมรับการประเมินของผู้อื่น และพร้อมที่จะนำผลการประเมินไป ปรับปรุงพัฒนาตนเองต่อไป

การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม

การจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้แสดงออกถึงความสามารถของตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้นั้น ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของระบบการสอนให้สอดคล้องกันทั้งระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตใจเข้าร่วมในการเรียนรู้ โดยใช้ยุทธวิธี 4 ประการ ดังที่สมณฑา พรหมบุญ และคณะ (อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดง, 2540 : 120-123) นำเสนอไว้ดังนี้

ยุทธวิธีที่ 1 วิธีสอนแบบดาว 5 แฉก คือ 1) การเรียนเป็นกลุ่ม 2) การใช้คำถามเป็นสื่อให้ผู้เรียนคิด 3) การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมสร้างผลงาน 4) การช่วยให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการโดยการเสริมด้วยสื่อสายตา ต่าง ๆ 5) การเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

ยุทธวิธีที่ 2 การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้ 1) ปรับสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง 2) จัดบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งความรู้และแหล่งสนับสนุนการเรียน 3) จัดศูนย์วิทยากรให้เป็นแหล่งความรู้ที่หลากหลายนอกเหนือไปจากห้องเรียนปกติและห้องสมุดโดยมีครูคอยให้ความช่วยเหลือ 4) ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมที่บ้าน 5) ร่วมมือกับผู้ปกครองดูแลสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกบ้านและนอกโรงเรียน

ยุทธวิธีที่ 3 การแนะแนวและจิตวิทยาโดยประสานระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ครูแนะแนว นักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์ในการแนะแนว โดยการทำงานเป็นทีมพัฒนาระบบข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ให้ความรู้แก่ครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนด้วยวิธีที่ถูกต้องเหมาะสม

ยุทธวิธีที่ 4 การประเมินผลโดยใช้ 5 กระบวนการ คือ 1) การประเมินผล โดยทดสอบความรู้หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การประเมินจากแฟ้มผลงาน หรือแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ของเด็ก 3) การประเมินจากการติดตามกระบวนการทำงานของผู้เรียน 4) การประเมินจากพัฒนาการ ลักษณะนิสัยของผู้เรียน 5) การประเมินจากข้อสอบมาตรฐานเพื่อวัดความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้การเรียนและการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 : 10) ได้กำหนดตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการเรียนของ ผู้เรียนและการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไว้ดังต่อไปนี้

1. ตัวบ่งชี้การเรียนของผู้เรียน

- 1.1 ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.2 ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
- 1.3 ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม

12/2019 3 3

1.4 ผู้เรียนฝึกหัดอ่านหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล

1.5 ผู้เรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาด้วยตนเอง และร่วมด้วยช่วยกัน

1.6 ผู้เรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง

1.7 ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข

1.8 ผู้เรียนฝึกตนเองให้มีวินัย และรับผิดชอบในการทำงาน

1.9 ผู้เรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ตัวบ่งชี้การสอนของครู

2.1 ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหา และวิธีการ

2.2 ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้าใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2.3 ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง

2.4 ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์

2.5 ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกหัด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง

2.6 ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วน

ด้อยของนักเรียน

2.7 ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิดการแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้

2.8 ครูใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง

2.9 ครูฝึกฝนกิริยามารยาท และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย

2.10 ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

สมศักดิ์ สินธุเวชญ์ (2542 : 45-50) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางสอดคล้องกับแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพการเรียนรู้ไว้ สรุปได้ดังนี้

คุณภาพการเรียนรู้จะเกิดขึ้นขึ้น เมื่อนักเรียน

1. มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่นักเรียนเห็นว่ามีความสำคัญ อย่างกระตือรือร้น และอย่างมีเป้าหมาย กล่าวคือ มีส่วนร่วมในการทำงาน รู้เหตุผลว่าทำไมต้องทำเช่นนั้น และกำลังทำอะไร ตื่นเต้นในการเรียนรู้ รู้ว่างานที่กำลังทำมีคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการทำงานทั้งโดยทันทีและระยะยาว

2. เต็มใจที่จะพยายามเรียนรู้ในสิ่งใหม่ และกล้าที่จะแก้ปัญหาด้วยวิธีที่เป็นแบบแผนและสร้างสรรค์ รู้สึกปลอดภัยที่จะพยายามเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ยอมรับนับถือความพยายามของนักเรียนคนอื่น ๆ รู้วิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของเหตุและผลในการเรียนรู้ของตน มีความมั่นใจว่าผู้สอนจะให้เรียนในสิ่งที่ท้าทาย ยอมรับทั้งครูและนักเรียนคนอื่น ๆ ว่าเป็นคนที่มีคุณค่าในการช่วยสนับสนุนการเรียนรู้และการแก้ปัญหาของตน ให้ความร่วมมือและร่วมใจกับผู้อื่น

3. มีส่วนร่วมในการวางแผนของตน และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน กล่าวคือ ได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็น ได้รับแนวทางในการวางแผน ได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบ ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการจัดแผนการเรียน และสร้างทางเลือก

4. เชื่อในความสามารถที่จะเรียนรู้ของตนและสามารถเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตน กล่าวคือสามารถอภิปรายความก้าวหน้าในผลผลิต และการเรียนรู้ของตน พูดยถึงกระบวนการเรียนรู้ แสดงความมั่นใจ และทักษะที่เพิ่มขึ้น

5. ต้องการทำงานอย่างมีอิสระ และทำงานร่วมกับกลุ่ม และได้รับการสนับสนุนให้ทำเช่นนั้น กล่าวคือ ได้รับประสบการณ์ในการทำงานจากกลุ่ม ได้รับข้อมูลย้อนกลับจากการทำงานกลุ่มและงานอิสระ

6. ยอมรับและกระตุ้นตนเอง

7. ชื่นชม ยอมรับ นับถือ และสนใจความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้อื่น

8. สามารถพัฒนาความสัมพันธ์เชิงบวกกับครู นักเรียนอื่น ๆ

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูและผู้เรียนจะต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเอง โดยครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกแต่เพียงผู้เดียวมาเป็นผู้ชี้แนะให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เตรียมแหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า เตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมการวัดและประเมินผล ซึ่งครอบคลุมทั้งการวัดกระบวนการและผลงาน ส่วนผู้เรียนก็ต้องเป็นผู้รู้ และมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อนด้วย

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แจ๊คสัน และลาฮาเดิร์น (Jackson and Lahademe. 1967 : 15-18) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 192 คน เป็นชาย 148 คน เป็นหญิง 144 คน มีเชาวน์ปัญญาโดยเฉลี่ย 103.9 ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความพอใจในครูน้อยที่สุด และความพอใจของนักเรียนที่มีต่อประสบการณ์ในโรงเรียน หรือทัศนคติ ของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน และครูผู้สอนไม่มีความสัมพันธ์กันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

โคโนเลย์ (ขจิตพรณ ทองคำ. 2536 : 40 ; อ้างอิงจาก Conolay. 1977. *Dissertation Abstracts International*.) ได้ศึกษาผลการใช้แสดงบทบาทสมมุติในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา 3, 4 และ 5 จำนวน 142 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ใช้เวลาทดลอง 2 สัปดาห์ วันละ 30 นาที ทุกวัน มีการทดสอบก่อนเรียนและภายหลังการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า การนำบทบาทสมมุติมาเป็นองค์ประกอบในการเรียนการสอนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนมากกว่ากลุ่มควบคุม ทำให้นักเรียนมีสังคมมีดีดีขึ้น และเปลี่ยนแปลงจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากขึ้น

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1997 : 181) ได้ศึกษาสถานการณ์จำลอง โดยใช้บทบาทสมมุติสอนเรื่องการทำความสะอาดบ้าน ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้บทบาทสมมุติได้ผลดีกว่าการสอนแบบบรรยาย

เพอวิส (Purvis. 1980 : 163-175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่า การที่ครูมีเอกสารการสอนอยู่แล้ว ทำให้ครูไม่ชวนชวนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ในบางครั้งผู้เรียนยึดมั่นเฉพาะเอกสารการสอนของมหาวิทยาลัย ทำให้ไม่รู้จักกว้าง ส่วนสื่อการเรียนใช้สื่อผสมประเภททางเดียว ผู้เรียนไม่มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นโต้ตอบได้ เป็นสาเหตุให้ผู้เรียนขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

ปีเตอร์ และดาร์เคนวาลด์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2541 : 35 ; อ้างอิงจาก Beder and Darkenwald. 1982. *Differences between Teaching Adult and Pre-Adults : Some Proposition and Findings Adult Education.*) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างวิธีการสอนของเด็กและของผู้ใหญ่ พบว่า ในการสอนผู้ใหญ่ ครูจำเป็นต้องใช้วิธีการเรียนแบบอภิปราย และต้องใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี ต้องสามารถยืดหยุ่นได้ นอกจากนี้ครูจะต้องปรับปรุงเนื้อหาการเรียนให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้เรียน

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

✓ ณาพร เมฆรักษาวณิช (2515 : 65-67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล ปีการศึกษา 2514 เขตพระนคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสำรวจนิสัยการเรียน และทัศนคติในการเรียน ผลการศึกษา พบว่า นิสัยความขยันหมั่นเพียร การใช้เวลา และทัศนคติที่มีต่อการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีนิสัยขยันหมั่นเพียร และทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ (2525 : 95-98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ทัศนคติทางการเรียน ทัศนคติ แรงจูงใจและนิสัยในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่า ทัศนคติ แรงจูงใจ นิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล

สำเนา ศรีบุญแก้ว (2533 : 34) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยพบว่า หลักการเรียนวิชาหลักและการใช้ภาษาไทย โดยใช้แผนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกลุ่มทดลอง และการสอนแบบ ผู้สอนเป็นศูนย์กลางของกลุ่มควบคุมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราการ เกิดมีสุข (2539 : 71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำภาษาไทย ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพณิชยการกรุงเทพ โดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือและกิจกรรมในห้องเรียนปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำภาษาไทยโดยใช้ กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือ และกิจกรรมในห้องเรียนปกติของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าการใช้กิจกรรมในห้องเรียนปกติ

โสภารรรณ อัมพันศิริรัตน์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลเกี่ยวกับการนิเทศด้านวิชาการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จังหวัด พัทลุง ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแนะแนว และด้านการวัดผล ประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญของครูประจำกลุ่ม คือ ขาดสื่อการเรียนการสอน เช่น สื่อแบบเรียน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

วราลี สุวัฒน์เมฆินทร์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่มีต่อตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน

เขตภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่าครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นต่อตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่มีต่อตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญตามตัวแปรต้น เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นครูประจำกลุ่ม พบว่า ครูประจำกลุ่มมีความคิดเห็นต่อตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับตัวแปรต้น อายุ พบว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสายสามัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนา สิงขรรัตน์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาของครูประจำกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้ใหญสายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคกลาง ผลการวิจัย พบว่า ครูประจำกลุ่มมีปัญหาทั้งสองด้านคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามตัวแปรต้น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ สถานภาพของครูประจำกลุ่ม และสถานที่ปฏิบัติงาน ปรากฏผลว่าปัญหาของครูประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ถมรัตน์ บุญญานิษฐ์ (2541 : 80-83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ระบุปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรียงจากมากไปหาน้อยจำนวนทั้งสิ้น 36 รายการ รายการที่เป็นปัญหามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.60 ของผู้ตอบ คือ ความสนใจใฝ่เรียนของนักเรียนไม่เท่ากัน เช่น ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ขาดความรับผิดชอบไม่สนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รายการที่มีปัญหาลงมาคิดเป็นร้อยละ 21.05 คือ ขาดแคลนสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และมีจำนวนไม่เพียงพอ และคิดเป็นร้อยละ 16.84 คือ เนื้อหาวิชากับระยะเวลาไม่สัมพันธ์กัน เนื่องจากเนื้อหาที่ต้องสอนมีมาก และการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องใช้เวลานาน ทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่ทันต่อเวลา และครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ระบุปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเรียงจากมากไปหาน้อยจำนวนทั้งสิ้น 30 รายการ รายการที่เป็นปัญหามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.42 ของผู้ตอบแบบสอบถามคือ นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เช่น ไม่ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และไม่แก้ไขปัญหาค้นคว้าด้วยตนเองโดยเฉพาะเด็กที่เรียนอ่อน รายการที่เป็นปัญหาลงมาคิดเป็นร้อยละ 19.74 คือ พื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนแตกต่างกัน และคิดเป็นร้อยละ 17.11 คือ เนื้อหาวิชาจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำให้สอนไม่ทัน

สิริรัตน์ เทียมเสวีวงศ์ (2543 : 66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิคการขายโดยการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับการสอนแบบปกติของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ โรงเรียนกรุงเทพมหานครกึ่งพณิชยการ พบว่า การสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ถ้าครูผู้สอนไม่ยึดติดกับเนื้อหา เวลา และให้โอกาสนักเรียนทุกคนค้นพบตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรจัดอบรมเทคนิคการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ตลอดจนติดตามผลการนำไปใช้ในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

อัญชลี มัตชนู และคณะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูผู้สอนมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ทักษะคิดเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเกิดการเรียนรู้ ถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้อาจทำให้นักเรียนสนใจการเรียน และมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

เรนน์ (Wrenn. 1968 : 1-4) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจ และปฏิบัติเป็นประจำ โดยพฤติกรรมนั้นอาจจะมาจากทักษะในการเรียน เทคนิคในการเรียนของบุคคลนั้น

โฮลท์แมน (Holtzman. 1965 : 17) ได้ให้ความหมายของนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการใช้เวลา ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่างควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ผลัดผ่อนหลีกเลี่ยง รอเวลา ทำให้เวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องไม่เป็นเรื่อง ส่วน

เรนน์ และลาร์เซน (Wrenn and Larsen. 1969 : 5-11) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับนิสัยทางการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียน ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วย สมาธิในการเรียน วิธีอ่าน และการจดจำคำบรรยาย การวางแผนการเรียน การแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียน และทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ดังนั้นนิสัยทางเรียนจึงถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีทางการเรียนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในตัวผู้เรียนนอกจากนี้

แมดดอกซ์ (Maddox. 1965 : 8) กล่าวว่า นิสัยทางการเรียนและยุทธวิธีทางการเรียน หมายถึง ความพยายามที่จะใช้กลวิธีทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดความสำเร็จทางการศึกษาได้ถึงประมาณร้อยละ 40

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วย ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ในการเรียน การจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

ดังนั้นกล่าวได้ว่า นิสัยในการเรียน คือ พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจในการเรียนในทางปฏิบัติเป็นวิธีการในการเรียนที่กระทำซ้ำ ๆ จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนของนักเรียน

2.1.2 บุคลิกภาพ

2.1.2.1 ความหมายและความสำคัญของบุคลิกภาพ

“บุคลิกภาพ” นักจิตวิทยาและนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายทัศนะด้วยกัน เช่น อนาสตาซี (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 11-15 ; อ้างอิงจาก Anastasi. 1968) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่ในสิ่งแวดล้อมต่างกัน อาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้ หรือแม้แต่สภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกัน นอกจากนี้ ฮิลการ์ด และแอทกินสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Hilgard and Atkinson. 1967) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะรวมของบุคคล และวิธีการแสดงออกของพฤติกรรมของเขา ส่วน ออลพอร์ต (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 11-15 ; อ้างอิงจาก Allport. 1967) ได้อธิบายว่า บุคลิกภาพ เป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล และเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัย (Traits) ประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

รูช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 41 ; อ้างอิงจาก Ruch. 1953) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ ตัวเราทั้งตัว หรืออวัยวะที่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมา นั้นเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ นอกจากนี้สายสุริ จตุกุล (2511 : 8) กล่าวว่าเช่นเดียวกันว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ของบุคคลที่ร่วมกันแล้วทำให้บุคคลนั้นแตกต่างบุคคลอื่น ส่วนต่าง ๆ นั้น ได้แก่ อุปนิสัย ใจคอ ความสนใจ ทัศนคติ วิธีการปรับตัว โครงสร้างของร่างกายซึ่งส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จัดเป็นลักษณะที่สำคัญของแต่ละบุคคล และเชดตักดี โฆวาสินธุ์ (2530 : 3) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่รวมเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น

จากความหมายของบุคลิกภาพ ดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกด้าน การกระทำเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลเฉพาะตัว ซึ่งเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

2.1.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

กาญจนา คำสุวรรณ (2524 : 194-195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม และส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับเหมือนกัน หรือต่างกัน มีผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันตามความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้น

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครอง ที่แตกต่างกันมีผลให้แต่ละคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพไม่เหมือนกัน ผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ได้รับความรัก เอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพไปในทิศทางเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเหตุผลและมองโลกในแง่ดี ในขณะที่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือเข้มงวด จะมีบุคลิกภาพไปในทิศทางตรงกันข้าม มีความก้าวร้าว ไม่ไว้วางใจคน หวาดระแวง และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสังคม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกายภาพ เช่น ความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่าง

กายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของมนุษย์ทั้งพัฒนาการทางกาย ทางจิต และบุคลิกภาพ คือ บุคคลอื่น ๆ รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่น ๆ นี้ จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทศนคติ และพฤติกรรมทางสังคมมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึง ระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตเด็กเป็นส่วนมาก

อีริกสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 42 ; อ้างอิงจาก Erikson. 1959) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดยั้งแต่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับ ตลอดช่วงชีวิตของบุคคล แต่ละบุคคล

ถอลง ภิรมย์รัตน์ (2531 : 29-30) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ มี 2 ปัจจัยใหญ่ ๆ คือ

1. องค์ประกอบด้านพันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดยีนส์จาก พ่อ แม่ หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้านรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาทและเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวมาแต่เกิด

2. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องกับอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ และปรับตัวให้สมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนคนที่อยู่ใกล้ชิด องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่าอิทธิพลของพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล ให้มีลักษณะที่แตกต่างกันไป

2.1.2.3 ประเภทของบุคลิกภาพ

การพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่แสดงออกทางกายภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะเค้าหน้าหรือโครงสร้างต่าง ๆ ของร่างกายและบุคลิกภาพ เป็นความเชื่อว่ามีมนุษย์เรานั้น มีลักษณะทางสรีระเป็นแบบแผนไป แต่ละแบบอาจเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแต่ละอย่าง (Luthan. 1989 : 160) ดังนั้น จึงมีผู้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็นหลายประเภท เช่น ความคิดของจุง (Hergenharn. 1990 : 58-85 ; citing Jung. n.d.) ได้พิจารณาบุคลิกภาพของคนโดยยึดถือสังคมเป็นหลัก เขาได้แบ่งบุคลิกภาพของคนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บุคลิกภาพที่ชอบเก็บตัว (Introvert) เป็นคนที่ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น เคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผน มีมาตรการและกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการควบคุมอุปนิสัยของตนเอง เชื่อตัวเอง และการกระทำทุกอย่างที่มีมักจะขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นใหญ่ บุคคลประเภทนี้จะผูกพันกับตนเองมากกว่าที่จะผูกพันกับสังคมหรือบุคคลอื่น

2. บุคลิกภาพที่ชอบแสดงตัว (Extrovert) เป็นคนเปิดเผย คุยเก่ง ร่าเริง ปรับตัวได้ดีในสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีความเชื่อมั่นในตนเองบนรากฐานของเหตุผลและความจริง

ส่วน เกรซเมอร์ (Samuel. 1981 : 190-191 ; citing Kretschmer. 1921) และเชลดอน (Burger. 1986 : 189 ; citing Sheldon. 1942) เห็นว่าบุคลิกภาพของคนขึ้นอยู่กับรูปร่าง

ลักษณะของคน จึงได้แบ่งบุคลิกภาพของคนตามรูปร่างหรือโครงสร้างทางสรีรวิทยาสอดคล้องกันเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทที่มีรูปร่างอ้วนเตี้ย คอโต ร่างกายมีไขมันมาก พุงยื่น (Pygmy หรือ Endomorphy) คนประเภทนี้เป็นคนที่ชอบแสวงหาความสบาย ไม่รีบร้อน ชอบการสังคม สนุกสนานรื่นเริง เกรงภัยหายเร็ว และกินจุ

2. ประเภทที่มีรูปร่างผอมสูง ตัวยาว แขนยาว อ่อนแอ (Ectomorphy หรือ Ectomorphy) คนประเภทนี้มีลักษณะเคร่งขรึม เอาการเอางาน มีความเครียดทางอารมณ์อยู่เป็นนิจ ชอบสันโดษ ไม่เข้าสังคม

3. ประเภทที่มีรูปร่างสูงใหญ่ แข็งแรง เต็มไปด้วยกล้ามเนื้อ ร่างกายแข็งแรงชอบออกกำลังกาย (Atheletic หรือ Mesomorphy) คนประเภทนี้ชอบทำอะไรแปลก ๆ ช้น ๆ ไม่ใคร่มีความทุกข์ร้อน ไม่เคยพูดถึงเรื่องความเป็นความตาย สนุกอยู่เสมอ

นอกจากนี้ ฟรีดแมน และคนอื่น ๆ (Farmer and others. 1984 : 34 ; citing Friedman and Rosenmen. 1974) ได้แบ่งบุคลิกภาพของคนตามลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบี รายละเอียดของบุคลิกภาพทั้ง 2 มีดังนี้

1. บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Personality) เป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้ (Organ and Hamner. 1982 : 272 -273 ; Farmer and others. 1984 : 35 ; Smith and Anderson. 1986 : 1166-1167 ; Fontana and others. 1987 : 177)

1.1 มีความทะเยอทะยาน (Intense Ambition) เป็นบุคลิกภาพที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่อยากจะประสบความสำเร็จ

1.2 ชอบแข่งขัน (Competitive Drive) เป็นบุคคลที่ชอบต่อสู้แข่งขันกับผู้อื่นเพื่อให้ตนเองได้ดีกว่าคนอื่น

1.3 แข่งขันกับเวลา (Time Urgency) เป็นบุคคลที่กระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเร่งด่วนใช้เวลาใช้เวลาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ทำงานตามแผนเวลา

1.4 สร้างศัตรู (Hostility) เป็นบุคคลที่ยึดตนเองเป็นที่ตั้ง ชอบแสดงออกนอกทางข่มขู่ผู้อื่น อาฆาตแค้น และขาดความเห็นใจผู้อื่น

1.5 ออดทนต่ำ (Impatient) เป็นบุคคลที่มีความอดทนต่ำต่อการรอคอย และอดทนต่ำต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทนไม่ไหวกับความเฉื่อย

1.6 มีความก้าวร้าว (Aggressiveness) เป็นบุคคลที่นิยมใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความคับข้องใจ แบ่งเป็นความก้าวร้าวทางวาจา และความก้าวร้าวทางร่างกาย

2. บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Personality) เป็นบุคลิกภาพที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบุคลิกภาพแบบ เอ ซึ่งเป็นบุคลิกภาพที่ไม่ทะเยอทะยาน ไม่มุ่งเอาชนะ มีความสงบเสถียร ทำงานไปพักผ่อนไป ไม่รีบร้อน (Greene and others. 1985 : 165 ; Mitchell and Lanson. 1987 : 203 ; Robbins. 1989 : 511)

2.1.2.4 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอและบุคลิกภาพแบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ เป็นบุคลิกภาพที่ค้นพบในราวปี ค.ศ. 1960 อันเนื่องมาจากนายแพทย์ โรเซนแมน (Rosenmen) ได้เริ่มสังเกตผู้ป่วยโรคหัวใจว่ามีบุคลิกภาพบางอย่างที่แปลกไปจากผู้

ป่วยอื่น ๆ จากการสังเกตเหตุการณ์บางอย่างในคลินิกโรคหัวใจของเขา พบว่า แก้วอี้ที่ผู้ป่วยโรคหัวใจมานั่งตรวจนั้นจะมีรอยสักเฉพาะตรงขอบแก้มเท่านั้น แสดงว่า คนใช้ส่วนใหญ่ของเขานั่งแต่ตรงขอบแก้มซึ่งทำให้เขาคิดว่าคนเช่นนั้นจะต้องเป็นคนรีบร้อน เพราะคนที่ทำอะไรรีบร้อนเร่ง มักนั่งแก้มอี้แต่ตรงขอบแก้ม จะได้ลุกขึ้นได้รวดเร็ว คล้ายกับเป็นลักษณะของความพร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้ทันที จากความคิดนี้ทำให้เขาคิดว่า น่าจะมีบุคลิกภาพบางอย่างที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของเขาอีกว่า ผู้ป่วยโรคหัวใจบางคนนั้นไม่มีปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) ที่เคยเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุสำคัญของโรคหัวใจเลย แต่เดิมนั้น พบว่า การมีโคเรสเตอรอลสูง ความดันโลหิตสูง การสูบบุหรี่ การเป็นเบาหวาน และความอ้วน เป็นปัจจัยที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจ ดังนั้น เขาจึงใช้เวลา 8 ปี ในการร่วมกันศึกษาและวิจัยบุคลิกภาพผู้ป่วยโรคหัวใจและในที่สุดก็พบว่า มีบุคลิกภาพชนิดหนึ่งซึ่งต่อมาเราใช้ชื่อว่าบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคคลที่มีบุคลิกภาพตรงกันข้าม เรียกว่า มีบุคลิกภาพแบบ บี มีการค้นพบบุคลิกภาพแบบ เอ นั้นถือว่าเป็นการค้นพบที่สำคัญเพราะบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นปัจจัยที่เสี่ยงกว่าปัจจัยกายภาพทุกตัว ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง หรือโรคไขมันในหลอดเลือดสูงกับคนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ แล้ว คนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะถือว่าเป็นปัจจัยที่เสี่ยงที่สุดของการเกิดโรคหัวใจ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 14 ; อ้างอิงจาก รังสิต ห่มระฤก. 2532)

จากประวัติความเป็นมาของการศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี นั้น ฟรีดแมน และ โรสเซนแมน (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537 : 14 ; อ้างอิงจาก Friedman and Roseman. 1974) สรุปลักษณะของบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพบี ได้ดังนี้

บุคลิกภาพแบบ เอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึงบุคคลที่มีบุคลิกภาพรีบร้อน ขอบ่งขัน และก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มาก ๆ ในเวลาน้อย ๆ ที่ความรู้สึกว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความมานะพยายามมากในการทำงาน ชอบฝ่าฝืนอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อประสบความสำเร็จ ชอบทำงานด้วยความรวดเร็วทนไม่ได้กับงานที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

บุคลิกภาพแบบ บี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่มีความผ่อนคลาย ไม่รีบร้อน และไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อย ๆ เฉื่อย ๆ ชอบการพักผ่อน ดำเนินชีวิตแบบ ง่าย ๆ และไม่ชอบฝ่าฝืนอุปสรรคในการทำงาน

2.1.2.5 การวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี

บุคลิกภาพแบบ เอ และ บี แบบวัดที่ใช้ในปัจจุบัน มี 3 แบบ (จรรยา เกษศรีสังข์. 2337 : 15 ; อ้างอิงจาก Friedman and Roseman. 1974) คือ

แบบที่ 1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview : SI) ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ เป็นการถามโดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้คนที่ มีบุคลิกภาพแบบ เอ ไม่สามารถทน เช่น สถานการณ์ที่ทำให้เกิดความโกรธสถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างมาก แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวัดการแสดงออกทางด้านกายภาพ

แบบที่ 2 มาตราวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ ของเฟรมมิงแฮม (Framingham Type A Scale : FTAS) เป็นแบบวัดรายงานตนเองเช่นเดียวกับแบบที่หนึ่ง ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ วัดทางด้านแรงขับมุ่งสัมฤทธิ์ การมีความรู้สึกที่เวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว และการรับรู้ว่ามีความกดดันในการทำงาน

แบบที่3 แบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของ เจนกินส์ (Jenkins Activity Survey : JAS) เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ บุคคลที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้สูงเป็นบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ โดยกลุ่มบุคคลนี้รายงานว่า มีความรู้สึกเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว ทำงานด้วยความรีบเร่ง ไม่ลดละต่อความอ่อนล้าหรือการทำงานที่ประสบความล้มเหลว นอกจากนี้ยังรายงานว่าตนเองทำงานหนัก และมีความต้องการผลสัมฤทธิ์มากกว่า โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ รายงานว่า มีความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ มีความตั้งใจเพิ่มสถานภาพอาชีพให้สูงขึ้น รับรู้ว่าได้รับแรงเสริมจากการทำงานกว่าอีกทั้งยังมีระดับการศึกษาสูงกว่า

นอกจากนี้ สตรูบ และคนอื่น ๆ (Strube and others. 1987) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสำรวจกิจกรรมของเจนกินส์ว่า เป็นแบบวัดบุคลิกภาพแบบ เอ โดยให้ผู้ตอบรายงานพฤติกรรมตนเองว่า มีการแสดงออกอย่างไรและได้ศึกษาพบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว มีแรงขับในการแข่งขันสูง มุ่งสัมฤทธิ์ และมีความรู้สึกเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาสนใจองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และยอมรับว่า การที่บุคคลมีระดับสติปัญญาเท่ากันไม่ได้หมายความว่า จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากัน เพราะการที่บุคคลจะประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Intellectual Factor) และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non-Intellectual Factor) ดังที่ฮาร์วิกเกอร์สท (Harvighurst. 1953 : 506) ได้กล่าวถึงข้อสรุปของเทอร์แมน (Terman) ว่า ความแตกต่างของความสำเร็จของแต่ละบุคคลที่มีระดับสติปัญญาเท่ากัน ส่วนใหญ่เนื่องมาจากองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา

ส่วนในด้านองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญานั้น นักการศึกษา นักจิตวิทยา และนักแนะแนวพยายามที่จะศึกษาค้นคว้าวิจัยดูว่ามีอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่าที่ปรากฏขณะนี้ ผลการวิจัยส่วนมาก พบว่า องค์ประกอบที่นอกเหนือไปจากสติปัญญา มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจริง และมีเพียงส่วนน้อยที่การวิจัยพบว่า ไม่มีผลต่อการเรียน

ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 131) กล่าวว่า เด็กที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียนมีแนวโน้มที่จะมีความรู้สึกดีเกี่ยวกับตนเอง ช่วยตัวเองไม่ได้เมื่อเผชิญกับภาวะความตึงเครียดในที่สุด สามารถปรับตัวได้ และมีสุขภาพจิตดี ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีความวิตกกังวลทอดถอย และมุ่งร้ายต่อผู้อื่น ซึ่งถ้ามีความวิตกกังวลมาก ๆ จะทำให้คนนั้นมีสุขภาพจิตไม่ดี และจากการศึกษาของ เทเลอร์ (Ringness. 1968 : 140 ; citing Tavor. 1961 : 76) พบว่า คนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีการปรับตัวทางด้านอารมณ์ให้เข้ากับสิ่งต่าง ๆ ได้ดีกว่าคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้ รับรางวัลในสังคม มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและคนอื่นในโรงงาน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยทั่วไปผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ตัวที่บ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากการบวนการที่ไม่

ต้องอาศัยการทดสอบ (Nontesting Procedures) เช่น จากการสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้ที่โรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อน และช่วงเวลาในการประเมินอันยาวนาน หรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป (Published Achievement Tests) จะพบว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นิยมใช้กันทั่วไป มักอยู่ในรูปของเกรดที่ได้จากโรงเรียนเนื่องจากให้ผลที่เชื่อถือได้มากกว่า อย่างน้อยก่อนการประเมินผลการเรียนของนักเรียน ครูจะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหลาย ๆ ด้าน จึงย่อมดีกว่าการแสดงขนาดความล้มเหลว หรือความสำเร็จทางการเรียน จากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่ว ๆ ไป เพียงครั้งเดียว (อัจฉรา สุขารมณ และอรพินท์ ชูชม. 2530 : 10)

ไพศาล หวังพานิช (2514 : 137) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม หรือเกิดจากการสอนและกัมนิษฐา แก้วสวัสดิวงศ์ (2524 : 1-6) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการตอบแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์

กู๊ด และคนอื่น ๆ (Good and others. 1973 : 7) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ว่า หมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) ความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะ หรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่าง ๆ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง ความรู้ หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งได้จากผลการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกัน

จากที่กล่าวมาพอสรุปความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการเรียนรู้วิชานั้น ๆ แล้ว ซึ่งจะทราบว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใดโดยพิจารณาได้จากคะแนนผลสอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือได้จากการสังเกตพฤติกรรม และความสำเร็จด้านอื่น ๆ ประกอบ

2.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับทัศนคติ

สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ หรือยากจนมักจะมีปัญหาทางร่างกายและจิตใจ และนำไปสู่ปัญหาความผิดซึ่งเป็นปัญหาเหล่านี้มีผลเสียต่อการเรียน และต่อปัญหาทางด้านอารมณ์ และโศภา ชูพิชัยกุล และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป. : 108) กล่าวว่า สาเหตุที่ฐานะทางเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตนี้อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมหมายถึง การมีความรู้สึกมั่นคงในตัวเอง จึงทำให้ความกดดันน้อย บุคคลไม่ต้องทนทุกข์อยู่กับภาวะเคร่งเครียดหรือมีข้อขัดแย้งในใจมากมายนัก

2.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2525 : 70 – 71) นับตั้งแต่วัยแรกเริ่มของชีวิตจวบจนเข้าสู่วัยเด็กเล็ก วัยรุ่น และวัยหนุ่มสาว บิดามารดาย่อมมีบทบาทและอิทธิพลไม่น้อยที่จะกำหนดแนวทางชีวิตกับบุตร ธิดา ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยปกติบิดามารดาทุกคนย่อมปรารถนาที่จะเห็นบุตร ธิดาของตนประสบความสำเร็จก้าวหน้าในชีวิตอนาคต แต่อย่างไรก็ตาม วิธีการของบิดามารดาแต่ละคู่มักจะแตกต่างกัน บิดามารดาที่เป็นพรหมของบุตร ย่อมตระหนักว่า บุตรธิดาไม่ใช่เครื่องปั้นดินเผาที่จะปั้นใดตามใจผู้ปั้นตลอดเวลา แต่บุตร ธิดาเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพ ทัศนคติและความถนัดของตนเอง บิดามารดาจึงควรอยู่ใน

ฐานะผู้ป้อนข้อมูลและแนวทางการดำเนินชีวิตแก่บุตรธิดา ไม่ใช่ผู้บังคับชีวิต การตัดสินใจการมีชีวิต ยิ่งเมื่อบุตรธิดาเจริญเติบโตมากขึ้น จึงควรเป็นเรื่องที่บุตรธิดาจะต้องตัดสินใจโดยมีบิดามารดาเสมือนที่ปรึกษา ในบางครอบครัวบุตรธิดาไม่โชคดีดังเช่นที่กล่าว ตรงกันข้ามบิดามารดาบางรายปราศจากความเข้าใจบุตรธิดา มักใช้วิธีการกำหนดและบีบบังคับให้บุตรธิดาเลือกวิถีชีวิต และวิชาชีพที่ตนมุ่งหวัง ทำให้เด็กเกิดความกดดัน อาจเกิดความคับข้องใจ และความขัดแย้งภายในจิตใจอย่างรุนแรง ทำให้มีผลกระทบกระเทือนต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ และทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองรวมทั้งขาดกำลังใจในการที่จะตัดสินใจแก้ปัญหาชีวิตในอนาคต

สุพัตรา สุภาพ (2518 : 37 – 39) กล่าวว่า ในเด็กวัยรุ่นนี้เป็นปัจจัยที่มีความต้องการที่จะมีความเป็นอิสระและความต้องการนี้จะรุนแรงมากในวัยนี้ เพราะเป็นวัยที่อยู่ระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ จึงอยากจะแสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง ฉะนั้นจึงไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มากำหนดชีวิตตน และประกอบกับเด็กในวัยนี้มีการพัฒนาความคิดที่เป็นอุดมคติส่วนตัวเป็นอย่างมาก มีการกำหนดแนวทางการต้องการในอนาคตและความสำเร็จของตนเองไว้แล้ว เป็นวัยที่อยากรับผิดชอบ อยากพึ่งตนเอง ผันถึงจุดหมายในอนาคต เช่น อยากเป็นโน่นอยากเป็นนี่ การที่บิดามารดาเข้ามากำหนดความต้องการและแนวทางการชีวิตแทนตัวเอง จึงเป็นการบีบบังคับตัวเอง ซึ่งขัดกับความต้องการและพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ความตั้งใจใฝ่หาทางอารมณ์ย่อมเกิดขึ้นได้และโดยสภาพทั่วไปบุคคลเมื่อเกิดสภาพความต้องการเกิดขึ้น จะเป็นผลสะท้อนให้เกิดพฤติกรรมซึ่งเรียกว่า ความตั้งใจใฝ่หา และเมื่อความต้องการของบุคคลไม่ได้รับการตอบสนองระหว่างที่อยู่ในสภาพที่อดกลั้น ระบบต่างๆของร่างกายก็จะได้รับความกระทบกระเทือน เนื่องจากความไม่สมดุล นั้นแสดงว่า บุคคลนั้นจะเกิดความเครียดขึ้น

นราทร ทรประสิทธิ์ (2529 : 24) กล่าวว่าความต้องการหรือความมุ่งหวังในชีวิตทั้งของตัววัยรุ่นเอง และที่บิดามารดามีต่อตัวเอง อาจจะนำมาซึ่งความวิตกกังวลทางจิตใจให้เกิดขึ้นกับตัวเองได้ และถ้าความต้องการหรือความมุ่งหวังนั้นมีความขัดแย้งกัน จนอาจเป็นความขัดแย้งทางอารมณ์อย่างรุนแรง ประกอบกับโดยสภาพธรรมชาติของความต้องการของบุคคลนั้น เมื่อเกิดสภาวะความต้องการขึ้นความวิตกกังวล ความกดดันก็จะมีอยู่แล้ว ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นๆจำเป็นต้องหาทางเพื่อที่จะตอบสนองต่อความต้องการหรือความคาดหวังนั้นๆในชีวิตของตน เพื่อที่จะกลับสู่สภาวะความสมดุลทั้งทางร่างกายและจิตใจ และในปัจจุบันวัยรุ่นจำเป็นต้องมีการแข่งขันกันในด้านต่างๆมากมายเกี่ยวกับอนาคตของตนเองทั้งด้านการศึกษา การเลือกที่จะประกอบอาชีพ การแข่งขันหางานทำ และการก้าวเข้าสู่ฐานะของความเป็นผู้ใหญ่ ทำให้การพึ่งพาตนเอง การตอบสนองต่อความมุ่งหวังในชีวิตจะต้องมากขึ้น ดังนั้นความคาดหวังของผิปกครองจึงเป็นสถานการณ์หนึ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นในปัจจุบัน

2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

ปัจจุบันโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตคนให้เป็นพลเมืองดี เนื่องจากโรงเรียนมีอิทธิพลต่อเด็กมากกว่าสถาบันอื่น ดังนั้น โรงเรียนจึงควรตระหนักถึงบทบาทของตนเองที่จะส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนดังที่ ละเมียด ลิมอักษร (2509 : 23-28) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ซึ่งจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กโดยตรง สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนจึงเป็นบรรยากาศทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กได้พบสิ่งแวดล้อมหลายอย่าง เช่น ได้มีการสมาคมติดต่อกับครูและเพื่อน นักเรียนในวัยต่างๆ ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูได้เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อนนัก

เรียนด้วยกัน ได้อ่านหนังสือในห้องสมุด ได้ดูภาพยนตร์และโทรทัศน์ และได้ฟังวิทยุที่ครูจัดขึ้นเพื่อประกอบการสอน ซึ่งล้วนแต่ประโยชน์ต่อการศึกษาทั้งสิ้นช่วยให้เด็กมีประสบการณ์มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ

วิธฮอลล์ (Withall. 1979 : 347) กล่าวว่า การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ "บรรยากาศในการเรียนรู้นั้นมีความหมายต่อตัวผู้เรียน กล่าวคือ นักเรียนเห็นว่าประสบการณ์นั้นตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับบุคลิกภาพของเขา และไม่ใช่ว่าบรรยากาศที่ขี้เขี้ยว กล่าวคือ นักเรียนไม่รู้สึกละเลยสถานการณ์นั้น ๆ มีความน่ากลัว หากแต่รู้สึกว่ามันได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีแต่ความ จริงใจต่อกัน

รอเจอร์ส (Rogers. 1969 : 157-164) มีความเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในชั้นเรียนว่าควรคำนึงถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความคิดกับความรู้สึก ว่าทำที่ที่มีต่อกันตลอดจนเจตคติ ค่านิยม ความเชื่อ ควรได้รับความสนใจ และให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเน้นทางวิชาการและสติปัญญา เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศไม่ตึงเครียดเป็นการเสริมความอบอุ่นใจ และเชื่อถือกันระหว่างครูและนักเรียนจึงยอมเอื้ออำนวยการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสุขภาพจิตของนักเรียนได้มาก ดังนั้นบรรยากาศในชั้นเรียนที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเองมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

ประคินันท์ อุปรมัย (2527 : 33) ได้กล่าวถึง ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ดังนี้ คือ ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอาจเกิดขึ้นได้ทั้งระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนไปด้วยดี หมายถึงทั้งครูและนักเรียนต่างก็มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสซักถาม ตอบคำถามและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็จะมีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุก อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น นอกจากนี้ ปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

จากเอกสารสรุปได้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเสริมสร้างพัฒนาความขยันซึ่งจะต้องเป็นห้องเรียนที่มีบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเอง มีสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนด้วยกันเอง นักเรียนทุกคนนับถือกฎระเบียบของห้องเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดจนครูมีความเข้าใจนักเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกในการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นนักเรียนและครู จึงมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนร่วมกัน

2.1.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

2.1.7.1 ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง ความสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องกันของบุคคลในแต่ละสังคม อันเป็นผลทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สามารถสร้างความคาดหวังในการอยู่ร่วมกัน ทั้งยังสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ และการปรับตัวทางสังคมของบุคคลได้เป็นอย่างดีอีกด้วย (พิสิทธ์ ปทุมบาล. 2532 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Philip and The Merrin. 1966)

ชิคเกอร์ริง (วิลล หนองพวง. 2538 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Chickering. 1968) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น และเปลี่ยนจากการพึ่งพา ตนเองหรือพึ่งพามบุคคลอื่นไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ซึ่งความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้แก่ การสามารถยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นได้ และการมีใจกว้าง ส่วนการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่ง

พาดตนเองหรือพึ่งพาบุคคลอื่นไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ได้แก่ การไว้วางใจกัน การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การให้และการยอมรับ เป็นต้น

ไวท์ (ปิยะรัตน์ นุชผ่องใส. 2530 : 24 ; อ้างอิงมาจาก White. 1958 : 343) ให้ความสัมพันธ์เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลว่า จะมีส่วนช่วยให้นักศึกษาผ่านพ้นปัญหาในการเรียนและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตที่ดีในอนาคต นอกจากนี้ เฮอร์ลิค (วิมล โรจนวีระ. 2513 : 2 : อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1964) ยังกล่าวว่า หากเด็กวัยรุ่นสามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี จะช่วยให้เขามีสุขภาพจิตที่ดีและส่งผลต่อการเรียนที่ดีด้วย

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อบุคคลอื่นที่เป็นสมาชิกในสังคมเดียวกัน เพื่อให้เกิดความรัก ความไว้วางใจ และช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.2.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โพแฟม และมัวร์ (Popham and Moore. 1960 : 552-554) ศึกษาพบว่า นิสัยในการเรียน ทักษะคิดในการเรียน และการปรับตัวทางด้านการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยศึกษานิสัยระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทักษะคิดในการเรียนและมีความสอดคล้องกับ มอร์ริส (Morris. 1961 : 23) ซึ่งศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคะแนนนิสัยในการเรียน และทักษะคิดในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

นอกจากนี้ คอยโว (Koivo. 1983 : 2524-A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัยและทักษะคิดในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัย และทักษะคิดในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากการศึกษางานวิจัยพบว่า นิสัยทางการเรียน ทักษะคิดในการเรียนส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.1.2 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ (2525 : 95-98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เริ่มเรียน โดยศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน ทักษะคิด แรงจูงใจ และนิสัยในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษจาก โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่าทักษะคิด แรงจูงใจ นิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล

นภาพร เมฆรักชาวนิช (2515 : 65-67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนและทักษะคิดในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาล ปีการศึกษา 2514 เขตพระนคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสำรวจนิสัยและทักษะคิดในการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นิสัยขยันหมั่นเพียร การใช้เวลาและทักษะคิดที่มีต่อการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยขยันหมั่นเพียร และทักษะคิดในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชเนดี สวัสดิฤกษ์ (2527 : 68-72) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม และนิสัยทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบสำรวจแรงจูงใจ แบบสำรวจภูมิหลังทางสังคม แบบสำรวจนิสัยในการเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,100 คน พบว่า แรงจูงใจในเชิงบูรณาการ และแรงจูงใจ ภูมิหลังทางสังคม และนิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียนที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่านิสัยทางการเรียน และทัศนคติในการเรียน มีความสำคัญต่อการเรียนของนักเรียนเพื่อแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จ ในการศึกษาเล่าเรียน และการทำงานต่อไปในอนาคต

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เคลลี และฮุสตัน (Kelly and Houston. 1985 : 634) ได้ศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และแบบ บี จำแนกตามความต่างทางด้านลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง และการทำงานกลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงที่ทำงานนอกบ้านจำนวน 220 คน โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า หญิงที่ทำงานนอกบ้านมีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีระดับการศึกษาสูงกว่า ระดับสถานภาพทางอาชีพสูงกว่า มีชั่วโมงการทำงานมากกว่า มีปริมาณงานที่ทำมากกว่า มีความสับสนในบทบาทการทำงาน ความเครียดในการทำงาน และต้องการประสบการณ์การทำงานมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี

ไคลเวอร์และไวน์เดอร์ (Klewer and Weidner. 1987 : 204) ได้ศึกษาเรื่อง "ลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และระดับความมุ่งหวัง โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของเด็กและผู้ปกครอง" กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กชาย จำนวน 32 คน และเด็กหญิงจำนวน 41 คน มีอายุระหว่าง 9-12 ปี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และ บี พบว่า เด็กทั้งสองกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในการกระทำพฤติกรรม เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จมากกว่า และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า

สตูบ และโบลันด์ (อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. 2533 : 19-20 ; อ้างอิงจาก Strube and Boland. 1986) ได้ศึกษาการรับรู้สาเหตุของการกระทำ และความเพียรในการทำงานของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ และแบบ บี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความเชื่อถือในความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวินิจฉัยความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้นพบว่า มีความสัมพันธ์ทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้น บุคคลจะมีความเพียรพยายามในการทำงานลดลง และจะมีความเพียรพยายามมากในงานที่มีความยากปานกลางในขณะที่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี นั้น มีความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน และการวินิจฉัยความยากของงาน และความเพียรพยายามมีความสัมพันธ์กันทางบวก

สตูบ และคนอื่น ๆ (อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. 2533 : 19-20 ; อ้างอิงมาจาก Strube and other. 1987) ได้ศึกษาสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีความพยายาม และความสำเร็จไม่สอดคล้องกัน ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความพยายามมากขึ้น เพื่อให้ตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

บลูเมนทอลล์ (ชมพูนุท พงษ์ศิริ, 2535 : 28 ; อ้างอิงจาก Blumenthal, 1978) ได้ศึกษา บุคลิกภาพแบบเอ และแบบ บี ของเด็กนักเรียนชายและหญิง ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนที่มีบุคลิกภาพ เอ จะเป็นบุคคลที่มีความเครียดสูงกว่าเด็กนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

ชาวทซ์ และคนอื่น ๆ (ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์, 2539 : 24 ; อ้างอิงจาก Schwartz and others, 1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และบี ที่ประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่ไม่มีผู้ใดเคยประสบความสำเร็จ และในสถานการณ์ที่มีบางคนประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า คนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ มีความมุ่งหวังความสำเร็จในสถานการณ์ที่มีโอกาสประสบความสำเร็จได้ แต่จะไม่เอาตัวไปผูกมัดกับงานที่ไม่มีโอกาสประสบความสำเร็จ

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533 : 126-127) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 240 คน เป็นผู้ที่มีการศึกษาต่อจำนวน 120 คน และไม่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อจำนวน 120 คน ตัวแปรที่ศึกษา คือ จิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล โดยศึกษาบุคลิกภาพแบบ เอ และ บุคลิกภาพแบบ บี และสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการศึกษาต่อ ผลการศึกษาพบว่า “บุคคลที่มีพฤติกรรมการศึกษาต่อ” มีบุคลิกภาพแบบ เอ อายุน้อย มีความเครียดในการทำงานสูง มีความกลัวความสำเร็จสูง เป็นโสด มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมค่อนข้างสูง และมีการรับรู้ความมั่นคงในการทำงานสูง

ชมพูนุท พงษ์ศิริ (2535 : 73-74) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย กรุงเทพมหานคร จำนวน 230 คน ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 4 และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความวิตกกังวลต่ำที่สุด และนักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบุคลิกภาพแบบ บี

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 105) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีวิธีการเผชิญปัญหาแบบสู้ปัญหา ยกเว้น วิธีการเผชิญปัญหาด้านการเรียนภาคปฏิบัติ ส่วนนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบุคลิกภาพแบบบี มีวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่าง ๆ แบบยอมขอม

จากงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ จะมีความเพียรพยายามในการทำงาน เพื่อประสบความสำเร็จมากกว่า รักความก้าวหน้ามากกว่า มีความเครียด และวิตกกังวลในการทำงานสูงกว่าบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบ บี การวัดลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กรอนลันด์ (Gronlund, 1959 : 176) ศึกษาพบว่า เด็กคนใดก็ตามถ้าประสบปัญหาด้านการปรับตัวแล้วมักจะประสบปัญหาการเรียนด้วย การขัดแย้งกันภายในกลุ่ม ทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ และไม่มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิลล์ (Gill, 1962 : 144-149) ที่ศึกษาถึงอิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อสภาพปัญหาของเด็ก พบว่า เด็กที่

เรียนดีจะมีปัญหาด้านการปรับตัวน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน และมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนอ่อนด้วย

ริงเนสส์ (Ringness, 1968 : 141) ศึกษาเกี่ยวกับเด็กระดับเก้า พบว่า พวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาทางด้านครอบครัวและทางโรงเรียน คือ ขัดขืน มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์ และมีอาการทางประสาทมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตัวไม่ได้ เข้าสังคมได้ดี และมีอาการทางประสาทมากกว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตัวเองไม่ได้ เข้าสังคมได้ดี และมีความอดทนทางอารมณ์ และจิตใจ

ซาร์ (วรรณาทองน้อย, 2523 : 13 ; อ้างอิงจาก Sarr, 1970 : 23) ศึกษาปัญหาของ นักเรียนโดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ อายุ และระดับสติปัญญา พบว่า นักเรียนชั้น 10 ที่มีภูมิลำเนาภาคเหนือต่ำ มีปัญหาด้านต่าง ๆ ทั้งปัญหาเกี่ยวกับตนเอง สุขภาพ ความสัมพันธ์กับเพื่อน ครู อาจารย์ ชีวิตในบ้าน และโรงเรียน ปัญหาการเรียน การเงิน การปรับตัว และด้านศาสนา มากกว่านักเรียนชั้นเดียวกันที่มีภูมิลำเนาภาคเหนือสูงประมาณ 10 เท่า และนักเรียนชั้น 11 ที่มีภูมิลำเนาภาคเหนือต่ำ ก่อนข้างต่ำ มีปัญหามากกว่า นักเรียนที่มีภูมิลำเนาภาคเหนือก่อนข้างสูง ประมาณ 2 เท่าครึ่ง

โอโนดา (พวงสร้อย วรกุล, 2522 : 19 ; อ้างอิงจาก Onoda, 1975 : 7726-A) ศึกษาพบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ควบคุมตัวเองไม่ได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวายใจ

✓ คอยโว (Koivo, 1983 : 2624-A) ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัยและทัศนคติในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.2.3.2 งานวิจัยในประเทศ

วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 97) ศึกษาอิทธิพลขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาการคบเพื่อน ปัญหาครอบครัว และแผนงานในอนาคตมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 1-4) ได้ศึกษาเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนในเด็กที่เรียนไม่ได้ หรือเรียนต่ำกว่าความสามารถในเกณฑ์เฉลี่ย หรือในเด็กฉลาดมาก แต่เรียนไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาทางอารมณ์ และความคับข้องใจ ซึ่งมีสาเหตุหลายอย่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ดี พ่อแม่ไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กพลอยวิตกกังวล ขาดความสุข หรือบางทีพ่อแม่ไม่เข้าใจ ไม่สนใจเด็กเลย ทำให้เด็กรู้สึกท้อแท้ใจ

สมศักดิ์ ลีภาสุรพิสุทธิ์ (2518 : 65-66) ศึกษาปัญหาด้านการเรียน สังคม และส่วนตัว ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 2 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มี ปัญหาทั้ง 3 ด้าน มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กุศยา แสงเดช (2518 : 52) ที่พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีปัญหาการเรียน สังคม และส่วนตัวมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

เสาวนีย์ ศศิวิมล (2528 : 116) ซึ่งศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ และทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 606 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาของนักเรียนเป็นอย่างมาก ทั้งในทางบวก และทางลบ และนอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังมีผลต่อจิตใจ และพฤติกรรมของบุคคลด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะส่งผลถึงทัศนคติต่อการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับทัศนคติ

2.2.4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

การริสัน และคนอื่น ๆ (Garrison and others. 1964 : 403-407) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบอันมีผลต่อการเรียนของนักเรียนพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมาก เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้

วาร์เนออร์ (Ringness. 1968 : 270 ; citing Warner. 1948) ได้ใช้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพพบว่า พวกชนชั้นกลางจะเป็นคนที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่าย และมีอาการทางประสาท

2.2.4.2 งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ บรรเท็งสุข (2510 : 247-249) ได้สำรวจสภาพทั่ว ๆ ไปทางเศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมทางเรียนของนักเรียนเพื่อศึกษาดูว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหา และความต้องการของนักเรียนอย่างไรบ้าง โดยได้ศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร พบว่า นักเรียนที่บิดามารดา มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันประสบปัญหาแตกต่างกัน

ทิพวรรณ จันทรพิบูลย์ (2510 : 54-56) ได้ศึกษาถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี จำนวน 120 คน ผลการศึกษพบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนนั้น ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในบ้านและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสรุปได้ว่า นักเรียนที่บิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน จะทำให้นักเรียนประสบปัญหาต่างกันและปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในบ้าน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียน

2.2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ช่อทิพย์ ราชกรีไกร (2523 : 90) ได้ศึกษาความมุ่งหวังของบิดามารดาต่อการศึกษาและอาชีพของบุตร พบว่า สำหรับความมุ่งหวังในด้านการศึกษา บิดาของนักเรียนส่วนใหญ่จะมีความมุ่งหวังให้บุตรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่านี้ขึ้นไป และในด้านความมุ่งหวังในอาชีพ พบว่า บิดาของนักเรียนส่วนใหญ่มีแนวโน้มให้บุตรมีอาชีพ วิชาชีพที่เกี่ยวข้องสูงที่สุดนั้น แสดงให้เห็นว่าเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันมักถูกคาดหวังจากบิดามารดาและครอบครัวต่อการศึกษาในระดับสูงๆ และการมีอาชีพที่สูงที่สุด

จุมพล หนิมพานิช (2517 : 103) ศึกษาเกี่ยวกับแผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 พบว่า บิดามีอาชีพพ่อค้า นักธุรกิจ มีความต้องการและมุ่งหวังให้บุตรของตนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 22.2 และบิดาที่มีอาชีพอิสระและอื่นๆ ต้องการให้บุตรเรียนระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 14.1 และบิดาที่เป็นลูกจ้างเอกชนมีร้อยละ 11.3 ที่ต้องการให้บุตรเรียนถึงระดับอุดมศึกษา และนอกจากนี้ยังพบว่า บิดาที่มีอาชีพลูกจ้างเอกชนและพ่อค้าต้องการให้บุตรมีอาชีพแพทย์ และบิดาที่มีอาชีพข้าราชการและทำงานอิสระมีความมุ่งหวังให้บุตรตนเรียนแพทย์รองลงมา ส่วนบิดามารดาที่มีอาชีพอิสระและลูกจ้างเอกชนมีความมุ่งหวังให้บุตรตนมีอาชีพเป็นวิเศษ นักธุรกิจ ส่วนบิดามารดาที่มีอาชีพอิสระและข้าราชการต้องการให้บุตรตนมีอาชีพเป็นนักปกครอง แสดงให้เห็นว่า บิดามารดาและครอบครัวของเด็กที่มีความคาดหวังหรือความต้องการให้บุตรของตนเป็นอย่างที่ตนต้องการที่มองว่าอาชีพที่สังคมยกย่องและเป็นอาชีพที่มีรายได้ดีจึงอยากให้บุตรเป็นเช่นนั้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการเรียน ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้นักเรียน เพราะผู้ปกครองของเด็กมีความคาดหวังให้บุตรของตนเป็นอย่างที่ตนต้องการ

2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

2.2.6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ทิดแมน (Tiedman. 1942 : 657-664) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาจะไม่ชอบครูแบบเผด็จการที่มีนิสัยข่มขู่ปราศจากความเห็นอกเห็นใจ และการสอนแบบใช้อำนาจทั้งหลายนั้นเด็กยิ่งโตขึ้นเท่าใดก็จะมีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ยิ่งขึ้น

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (วิลาส บุญทองขาว. 2527 : 17 ; อ้างอิงจาก Oberteuffer. 1945) ได้ศึกษาสภาพจิตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีผลต่อสภาพจิตของเด็กและการบรรยายของห้องเรียนดี จะมีส่วนให้นักเรียนขยันและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

ไทเลอร์ (Tyler. 1964 : 16) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในอุดมคติ ผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพที่ดีในอุดมคตินั้น ครูต้องมีการสื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียน เป็นมิตรที่ดีให้ความรัก ความเอาใจใส่ มีความเข้าใจ และยอมรับนักเรียน

2.2.6.2 งานวิจัยในประเทศ

วาสนา พิทักษ์สาลี (2527 : 77-79) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรด้านลักษณะของนักเรียนสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทุกวิชา ของนักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษมีค่า .90 และ .93 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า บรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า บรรยากาศการเรียนการสอนในชั้นเรียน น่าจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน

2.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

2.2.7.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กรอนลันด์ (Gronlund. 1959 : 176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น มักจะมีปัญหาด้านการเรียนด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนอาจจะทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข

ดิเซนา (Desena. 1964 : 145-149) ได้ศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคุณลักษณะที่สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ

2.2.7.2 งานวิจัยในประเทศ

จงกล ศตะภูรี (2500 : 70-74) ได้ศึกษาปัญหาของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และชั้นเตรียมอุดมศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดพระนคร จำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีปัญหาสัมพันธภาพกับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.75 รองลงมาคือ มีปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.25 และปัญหาการเงิน คิดเป็นร้อยละ 53.75 ส่วนพบปัญหาน้อยที่สุดคือ ปัญหาความสัมพันธ์กับครู อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 37.50

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นมักจะมีปัญหาด้านการเรียนด้วย และนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงจะมีลักษณะที่สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดีกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนปานกลาง และต่ำ

3.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนสารวิทยา เขต จตุจักร กรุงเทพมหานคร

ที่ตั้ง/ขนาด

โรงเรียนสารวิทยา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 2398/96 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 มีเนื้อที่ 19 ไร่

ประเภทโรงเรียน สหศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-6

บุคลากร-นักเรียน

ผู้บริหาร	1 คน	ผู้ช่วยผู้บริหาร	4 คน
ครู-อาจารย์	164 คน	นักเรียน	3,671 คน
ลูกจ้างประจำ	20 คน	ลูกจ้างชั่วคราว	4 คน

นโยบายของโรงเรียน

ทางโรงเรียนได้ปฏิบัติตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา โดยกำหนดเป็นนโยบายดังนี้

นโยบายที่ 1 การปฏิรูปการเรียนรู้

นโยบายที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษา

นโยบายที่ 3 การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

นโยบายที่ 4 การปรับโครงสร้างเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ

นโยบายที่ 5 การมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดของ นโยบายที่ 1 และนโยบายที่ 2 เท่านั้น

นโยบายที่ 1 การปฏิรูปการเรียนรู้

เร่งพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

1. นักเรียนปฏิบัติตามวิถีทางประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. จัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างน้อย 1 ภาษา
3. พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเองมีการแนะแนวให้คำปรึกษา ด้านชีวิต การศึกษาต่อ การพัฒนาตนเองสู่โลกแห่งอาชีพและการมีงานทำ
4. โรงเรียนมีครูต้นแบบ ครูแกนนำ และครูเครือข่ายทุกสาขาวิชา รวมแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 55
5. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น จำนวนนักเรียนที่ติด 0, ร, มส มีไม่เกินร้อยละ 1 ยกเว้นผลการเรียนที่ต่ำกว่า 2.00 ให้มีผลการเรียนที่สูงขึ้น
6. ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในปีการศึกษา 2545
7. จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดและเพศศึกษาในโรงเรียน
8. ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ในชุมชน มีการสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดให้มีการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
9. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองตั้งแต่ ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินปรับปรุงงาน โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม
10. พัฒนาเครื่องคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนที่สามารถสืบค้นความรู้จาก อินเทอร์เน็ตได้ไม่ต่ำกว่า 50 เครื่อง
11. พัฒนาบุคลากรให้พร้อมในการใช้หลักสูตรใหม่ ร้อยละ 100
12. โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตามศักยภาพด้านต่างๆ เช่น ศิลป ดนตรี กีฬา ควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพที่หลากหลาย
13. จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดสวัสดิการ ขวัญกำลังใจ และการบริการด้านต่างๆแก่บุคลากร

นโยบายที่ 2 การประกันคุณภาพการศึกษา

เตรียมความพร้อมของโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของสำนักงานมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.)

1. โรงเรียนจัดระบบการประกันคุณภาพ มีการประเมินเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีการรายงานตามแบบ สมศ.

2. โรงเรียนจัดให้มีระบบงาน รวมทั้งพัฒนาครูและนักเรียนให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมิน

3. โรงเรียนเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการประเมินมาตรฐานผู้บริหารและครูในโรงเรียน

4. โรงเรียนจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานดีเด่นการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน

การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน

โรงเรียนจะจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ใช้ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับโรงเรียน ชุมชน และนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และกระบวนการกลุ่ม ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

4. จัดให้มีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เน้นการปฏิบัติจริงและสะสมผลงาน

5. จัดให้มีการวิจัยในชั้นเรียน และนำผลมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

6. จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างเป็นระบบ

โรงเรียนจะจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการของนักเรียน

2. สนับสนุนให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกับชุมชน

3. จัดบริการแหล่งความรู้ให้คำปรึกษาและให้สิ่งสนับสนุนอื่นๆที่เอื้อต่อการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวปฏิบัติ

1. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. จัดกิจกรรมและบริการที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ คิดหลากหลาย สร้างสรรค์และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้าน ศิลป ดนตรี กีฬา

6. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิต ป้องกันสิ่งเสพติดและโรคเอดส์

7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

8. ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีหลากหลายและต่อเนื่องโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

9. ติดตาม ประเมินผล และนำเสนอ

ผลสำเร็จ

1. มีกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
2. ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์
3. ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้หาคำตอบ และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

สอน

5. มีกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน
6. มีกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาสุนทรียภาพทั้งด้าน ศิลปะ ดนตรี กีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ
8. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลายและต่อเนื่อง

การจัดให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวปฏิบัติ

1. จัดให้ครู บุคลากรได้เข้ารับการอบรม สัมมนาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนทางด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. มีการจัดทำแผนการสอนและดำเนินการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. มีการพัฒนาสื่อการสอนโดยนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยเพื่อเผยแพร่ ทั้งในโรงเรียน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลสำเร็จ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เป้าหมายของการจัดการศึกษาและจุดหมายของหลักสูตร
2. ครูพัฒนาแผนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ครู สามารถผลิต เลือกใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้
4. ครู บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ในการประเมินผลและนำผลมาใช้ในการพัฒนางาน
5. ครูมีผลงานเป็นที่ยอมรับของสังคม

การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้

1. ภาษาไทย

1. ทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. นักเรียนสอบผ่านรายวิชาภาษาไทย ร้อยละ 65
3. จัดกิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาภาษาไทยทั้ง 4 ทักษะภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน
4. จัดโครงการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่อ่านไม่คล่องเพื่อลดจำนวนนักเรียนที่อ่านไม่คล่อง
5. จัดห้องศูนย์วิชาภาษาไทยให้เป็นแหล่งเรียนรู้มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้นักเรียนได้ค้นคว้า
6. จัดห้องหมอบาษาและป้ายนิเทศหน้าห้องภาษาไทยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าศึกษา

หาความรู้

7. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและเอกลักษณ์ไทย
8. จัดนิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2. สังคมศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

1. ทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดหาจัดทำสื่อการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. พัฒนาห้องศูนย์วิชาค้นคว้าด้วยตนเองและให้มีสื่อต่างๆในการค้นคว้าได้อย่างเหมาะสม
4. พัฒนาห้องพระพุทธศาสนา
5. จัดกิจกรรมเสริมทักษะความรู้ทางวิชาสังคมศึกษา
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน
7. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
8. ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกในรูปแบบประชาธิปไตย
9. นิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
10. จัดค่ายอบรมจริยธรรม
11. นำนักเรียนไปทัศนศึกษา

3. คณิตศาสตร์

1. จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง
2. จัดห้องศูนย์วิชา ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง
3. ผลิตสื่อการเรียนรู้อัปเดตทันสมัย
4. ส่งเสริมให้ผลิตสื่อการเรียน อุปกรณ์ เกม ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา
5. จัดทำโครงการคลินิกคณิตศาสตร์แก่นักเรียนที่เรียนอ่อนและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนเก่ง

ให้พัฒนาเต็มศักยภาพ

6. พัฒนาบุคลากรโดยส่งอาจารย์ในหมวดเข้าอบรมตามความเหมาะสม และนิเทศภายในเพื่อพัฒนาวิธีการและเทคนิคการสอน

7. มีมีการวิจัยในชั้นเรียน
8. ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในกิจกรรมการเรียนรู้
9. ฝึกฝน และส่งเสริมให้นักเรียน ไปแข่งขันทดสอบทางคณิตศาสตร์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

4. ภาษาต่างประเทศ

1. จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นทักษะการ ฟัง พูด อ่าน เขียน
2. จัดหาจัดทำ สื่อการเรียนรู้อัปเดตทันสมัย
3. จัดแข่งขันทักษะทางภาษา เช่น คัดลายมือ ตอบปัญหา อ่านบทความ พูดสุนทรพจน์ เล่า

นิทาน ไฟลของ

4. ปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางภาษา
5. ปรับปรุงห้องศูนย์วิชา
6. จัดป้ายนิเทศให้ความรู้
7. จัดนิทรรศการ/กิจกรรมวันคริสต์มาส English Camp
8. จัดส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะทางภาษาไปยังหน่วยงานภายนอก

9. นิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
10. จัดสอนเสริมแก่นักเรียนเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนอ่อน

6. สุขศึกษาและพลศึกษา

1. ทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. พัฒนาสื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอน สานักกีฬาให้มีความพร้อมและเพียงพอ
3. จัดทำโครงการพัฒนาศูนย์พลานามัย กรมสามัญศึกษา
4. จัดฝึกสอนกีฬาเพื่อสร้างทักษะในการแข่งขันกีฬา ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
5. ปลุกฝังนักเรียนให้มีความรักในการออกกำลังกายใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ห่างไกลจากสิ่งเสพติด และโรคเอดส์
6. ส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนในการเรียนรู้ด้านกีฬาและการออกกำลังกาย
7. ทดสอบสมรรถภาพทางกายนักเรียนให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

7. ศิลปะ

1. พัฒนาห้องศูนย์วิชาศิลปะให้เป็นแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง
2. จัดแข่งขันความสามารถทางศิลปะ นาฏศิลป์ และดนตรี
3. จัดแสดงผลงานนักเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน
4. พัฒนางานดนตรีไทยให้มีเครื่องครบถ้วน
5. นักเรียนจัดทำแฟ้มสะสมผลงานทางศิลปะศึกษา
6. จัดการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
7. จัดครูเข้ารับการอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้
8. ครูพัฒนาองค์ความรู้พร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษานั้นพื้นฐาน

8. การงาน อาชีพ และเทคโนโลยี วิชาอุตสาหกรรม

1. กำหนดเป้าหมายหลักสูตร
2. จัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระที่เปิดสอน
3. เปิดสอนวิชาเลือกเสรีด้านอาชีพอุตสาหกรรม ให้สนองต่อความถนัดและความสามารถของผู้เรียน
4. จัดทำห้องศูนย์วิชา
5. ส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน
6. จัดนิทรรศการงานอาชีพอุตสาหกรรม

วิชาคหกรรม

1. จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เปิดสอนวิชาเลือกเสรีทางอาชีพได้หลากหลาย
3. ให้นักเรียนได้ฝึกฝนประสบการณ์วิชาชีพคหกรรม
4. จัดทำสื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้ฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเองให้เพียงพอและทันสมัย
5. จัดแข่งขันทักษะวิชาชีพคหกรรมทั้งภายในและส่งเข้าแข่งขันภายนอกโรงเรียน
6. จัดนิทรรศการวิชาชีพคหกรรม
7. นิเทศภายในเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

วิชาธุรกิจ

1. จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง รู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาที่มีทักษะในการจัดการสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. ช่อมแซม ปรับปรุง พัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เพียงพอและทันสมัย
4. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติวิชาชีพเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
5. จัดแข่งทักษะวิชาชีพพาณิชยกรรมในโรงเรียนและจัดส่งนักเรียนตัวแทนเข้าแข่งขันกิจกรรม

ภายนอก

6. จัดนิทรรศการงานอาชีพแสดงผลงาน
7. นิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

วิชาเกษตรกรรม

1. ทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ครบทุกวิชาที่เปิดสอน
2. เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและนำผลผลิตออกจำหน่ายได้
3. จัดเตรียมนักเรียนร่วมแข่งขันทักษะด้านเกษตรกรรม
4. จัดนิทรรศการงานอาชีพ
5. นิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
6. ตั้งชุมชนให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอย่างจริงจัง

วิชาคอมพิวเตอร์

1. พัฒนาห้องเรียนให้มีความสมบูรณ์ในการเรียนการสอน
2. จัดหาสื่อ นวัตกรรมใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์
3. เปิดสอนคอมพิวเตอร์แก่นักเรียน
4. จัดให้มีระบบเครือข่ายภายในห้องคอมพิวเตอร์
5. จัดอบรมและพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้

9. กิจกรรม

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

1. จัดพิธีเข้าประจำกองลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
2. จัดพิธีสวนสนามในวันสถาปนาลูกเสือไทย วันถวายราชสดุดี ร. 6
3. การอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือเนตรนารี
4. จัดฝึกอบรมลูกเสือกองร้อยพิเศษ
5. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของลูกเสือเนตรนารี
6. ส่งเสริมครูอาจารย์ให้มีวุฒิทางลูกเสือ
7. จัดลูกเสือเนตรนารีอาสาพัฒนา บำเพ็ญประโยชน์และบริการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

เรียน

กิจกรรมชุมนุม

1. จัดกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดความสามารถของนักเรียนอย่างน้อย 75 กิจกรรมชุมนุม
2. กิจกรรมชุมนุมจะเชิญวิทยากรท้องถิ่นเข้ามาช่วยดำเนินการอย่างน้อย 3 ชุมชน
3. กิจกรรมชุมนุมแต่ละชุมนุมจะต้องมีผลงานของชุมนุม

4. แต่ละกิจกรรมชุมนุมจะต้องมีตัวแทนที่มีความสามารถพร้อมที่จะแสดงหรือประกวดแข่งขันได้ภายในโรงเรียน

5. สรุปผลการเข้าชุมนุมของสมาชิกภายในแต่ละชุมนุม

10. กิจกรรมแนะแนว

1. มีแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตร
2. ชุมชนและหน่วยภายนอกมีส่วนร่วมในการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
3. จัดหาแบบทดสอบและเครื่องมือที่ช่วยให้ให้นักเรียนได้สำรวจตนเองและรู้จักตนเองมากขึ้น
4. จัดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้านตามมาตรฐาน

โครงสร้างหลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โครงสร้างหลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมี 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ วิชาที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรียน 80 ชั่วโมง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรียน 120 ชั่วโมง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรียน 80 ชั่วโมง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา เรียน 80 ชั่วโมง กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา เรียน 80 ชั่วโมง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรียน 40 ชั่วโมง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพฯ 80 ชั่วโมง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เรียน 120 ชั่วโมง รวมจำนวนชั่วโมงเรียนวิชาพื้นฐาน 680 ชั่วโมง ซึ่งนักเรียนต้องเรียนผ่านการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ครบตามเกณฑ์ของโรงเรียน และนักเรียนต้องเลือกสาระเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง นอกจากนี้ นักเรียนต้องร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี 120 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนทั้งหมด 1,200 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้	พื้นฐาน (ชม.)	เลือก/ทำหาย	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ภาษาไทย	80		
คณิตศาสตร์	120		
วิทยาศาสตร์	80	เลือกสาระเพิ่มเติม	กิจกรรมแนะแนว
สังคมศึกษา	80	ไม่น้อยกว่า 200	กิจกรรมชุมนุม
สุขศึกษา	80	ชั่วโมง	กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
ศิลปะ	40		
การงานอาชีพฯ	80		
ภาษาต่างประเทศ	120		
รวมจำนวนชั่วโมงเรียน	680	400	120
รวมเวลาทั้งหมด	1,200		

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2,150 คน เป็นนักเรียนชาย 1,101 คน และเป็นนักเรียนหญิง 1,049 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 400 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของยามาเน่ (Yamane, 1967 : 886-887) เป็นนักเรียนชาย 205 คน และนักเรียนหญิง 195 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรโดยใช้ระดับชั้น และเพศ เป็นชั้น (Strata) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยจำแนกประชากรออกเป็น 3 ระดับชั้น คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีนักเรียนจำนวน 735 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีนักเรียนจำนวน 679 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 735 คน
2. ผู้วิจัยจำแนกประชากรแต่ละระดับชั้นใน ข้อ 1 ตามเพศ ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จาก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 735 คน เป็นนักเรียนชาย 378 คน และนักเรียนหญิง 357 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 679 คน เป็นนักเรียนชาย 347 คน และนักเรียนหญิง 332 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 735 คน เป็นนักเรียนชาย 376 คน และนักเรียนหญิง 359 คน
3. ผู้วิจัยประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 จากตารางของยามาเน่ (Yamane) พบว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้สัดส่วนประชากร : กลุ่มตัวอย่าง = 5 : 1 ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างได้ดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 137 คน เป็นนักเรียนชาย 70 คน และนักเรียนหญิง 67 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 126 คน เป็นนักเรียนชาย 65 คน และนักเรียนหญิง 61 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 137 คน เป็นนักเรียนชาย 70 คน และนักเรียนหญิง 67 คน

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้น และเพศ

ระดับชั้น	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มัธยมศึกษาปีที่1	378	70	357	67	735	137
มัธยมศึกษาปีที่2	347	65	332	61	679	126
มัธยมศึกษาปีที่3	376	70	359	67	735	137
รวม	1,101	205	1,049	195	2,150	400

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีทั้งหมด 9 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 6 แบบสอบถามด้านบรรยากาศการเรียนการสอน

ตอนที่ 7 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครู กับนักเรียน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 9 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามสภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ () () หญิง
2. ขณะนี้นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่
 - () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 - () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ในปีการศึกษา 2545(เกรดเฉลี่ย)
4. ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพ
 - () รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - () ค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 - () พนักงานบริษัท
 - () อื่น ๆ โปรดระบุ
5. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้..... บาท / เดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ของ ปราณี ปฐมชัยวัฒน์ (2534 : ภาคผนวก) และศรีระพร จันทโนทก (2538 : ภาคผนวก) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 ผู้วิจัย สร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน โดยใช้แนวคิดของข้อ 1 และข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนเป็นประจำทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียน บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียน
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยครั้งมาก
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยมากจนแทบไม่ตรงเลย

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนเป็นประจำทุกครั้ง
จริง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
จริงบ้าง	หมายถึง	บางครั้งตรงกับการกระทำของนักเรียน บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียน
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยมากจนแทบไม่ตรงเลย

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับการบ้าน					
00	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

1. ข้อความที่ดีมีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน

จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ	ให้คะแนนดังนี้		
จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายนิสัยทางการเรียนของนักเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง นิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง นิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง นิสัยทางการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบทดสอบบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพแบบเอ และบุคลิกภาพแบบบี ซึ่งเป็นแนววัดที่อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533 : 159 - 162) ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins Activity Survey) เป็นแบบสอบถามรายงานตนเอง และได้นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 ลักษณะแบบทดสอบเกี่ยวกับบุคลิกภาพ เป็นแบบทดสอบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ

ตัวอย่างของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบทดสอบชุดประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ขอให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นสิ่งที่จริงที่สุดในตัวนักเรียนมากน้อยเพียงใด โดยขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวโดยพิจารณาดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่จริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่จริงของนักเรียนมาก
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่จริงของนักเรียนเพียงครึ่งเดียว
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่จริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่จริงของนักเรียนน้อยมากจนแทบจะไม่เกิดขึ้นเลยในตัวท่าน

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่ สุด
0	เมื่อนักเรียนมีนัด นักเรียนชอบไปถึงที่นัดหมายก่อน					
00	เมื่อนักเรียนเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้เสร็จ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยและให้คะแนนตามความหมายของคำถามในแต่ละข้อ ดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน

การแปลความหมายแบบสอบถามบุคลิกภาพ (อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล, 2533 : 57-58)

ผู้ที่ได้คะแนน 51-100 มีบุคลิกภาพแบบเอ

ผู้ที่ได้คะแนน 20-50 มีบุคลิกภาพแบบบี

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง ของ อรุณช กัณสิทธิ์ (2542) และ สุภาภรณ์ ศติดิตรธรรม (2543)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยใช้แนวคิดข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองแล้วโปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด
 ตัวอย่างแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
00	บิดามารดาต้องการให้ทำงานรับราชการ					
00	บิดามารดาต้องการให้เข้าพเจ้าเรียนในระดับที่สูงกว่านี้					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

1. ข้อความที่ดีมีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงมากที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

การแปลความหมายแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคาดหวังมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคาดหวังปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	ผู้ปกครองมีความคาดหวังน้อย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องด้านครอบครัว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามด้านครอบครัว ของ ชฎาวิทย์ สุวรรณรัตน์ (2537) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง โดยใช้แนวคิดข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดเกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่าง แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ปกครอง หรือ บิดามารดากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้วโปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับการกระทำเป็นประจำมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- บ่อยครั้งที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำเป็นประจำ
 บ่อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำเกือบทุกครั้ง
 ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำเป็นบางครั้ง
 บางครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำนานๆครั้ง
 ไม่เคยเลย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำนานครั้งมาก หรือไม่เคยกระทำเลย

แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยครั้งที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	บ่อยครั้ง	ไม่เคยเลย
0	ผู้ปกครองซื้ออุปกรณ์การเรียนให้ข้าพเจ้า					
00	ผู้ปกครองซักถามข้าพเจ้าเกี่ยวกับการเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

- ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด	ให้	5	คะแนน
บ่อย	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
บางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้	1	คะแนน

- ข้อความที่มีความหมายในทางลบ ให้คะแนนดังนี้

บ่อยครั้งที่สุด	ให้	1	คะแนน

บ่อย	ให้	2 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
บางครั้ง	ให้	4 คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้	5 คะแนน

การแปลความหมายแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง การสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง การสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง การสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง น้อย

ตอนที่ 6 แบบสอบถามด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอนโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอน ของ ประกายทิพย์ พิชัย (2539) และ นลินี ธรรมอำนายสุข (2541) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดของข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามด้านลักษณะทางกายภาพทางการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
000	สถานที่เรียน อากาศในห้องเรียนถ่ายเทดี สภาพห้องเรียนไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
0	สื่ออุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ครูใช้มีสภาพที่ดีในการใช้งาน					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

1. ข้อความที่ดีมีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของสิ่งแวดล้อมทางการเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	สิ่งแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	สิ่งแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	สิ่งแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครู กับนักเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2541) และชาติชาย หมั่นสมศรี (2542) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน โดยใช้แนวความคิดข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน

5 ช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>การปฏิบัติของครูที่มีต่อ</u> <u>นักเรียน</u>					
0	ครูให้ความรักและเอาใจใส่					
	ต่อข้าพเจ้าเป็นอย่างดี					
0	ครูมีเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
	<u>การปฏิบัติของนักเรียนที่มี</u> <u>ต่อครู</u>					
0	ข้าพเจ้าส่งงานตรงตามเวลาที่					
	ครูกำหนดเสมอ					
00	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในขณะที่					
	ที่ครูสอน					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

1. ข้อความที่ดีมีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด ให้ 5 คะแนน

จริง ให้ 4 คะแนน

จริงบ้าง ให้ 3 คะแนน

จริงน้อย ให้ 2 คะแนน

จริงน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนอยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับเพื่อนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของ สุกัญญา แยมยิ้ม (2541) และชาติชาย หมั่นสมศรี (2542) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับเพื่อนโดยใช้แนวความคิดข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนข้าพเจ้าสามารถปรึกษาเพื่อนในห้องได้					
00	ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนในห้องได้					
000	เพื่อนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับข้าพเจ้า					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

1. ข้อความที่ดีมีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับเพื่อน (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับไม่ดี

ตอนที่ 9 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

9.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

9.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียน ของ ไฉน กรองเห็น (2527) สุปรียา จันทวิโรทัย (2529) และ จริยา วิไลวรรณ (2532) โดยใช้นิยามศัพท์เฉพาะเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

9.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แนวคิดข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2 ในการสร้างแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะไม่ผลต่อคะแนนในวิชาใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อส่วนรวม ขอให้นักเรียนตอบด้วยความสบายใจ

ก. ด้านความรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าเป็นจริงตามความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเพียงข้อละเครื่องหมายเดียวเท่านั้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความบางครั้งก็ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบ้าง และบางครั้งไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
0	การเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ มีประโยชน์ต่อนักเรียน					

ข. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนจริงบ้างไม่จริงบ้าง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นสิ่งที่แปลกใหม่ ทำหายและสนุก					

ค. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนในด้านการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนทุกครั้ง
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของ

นักเรียนบ้าง และบางครั้งก็ไม่ตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในโอกาสของนักเรียน
 นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นในโอกาสของนักเรียนน้อยครั้ง
 ไม่เคยเลย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในโอกาสของนักเรียนบ่อยครั้งจนเกือบจะไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อ	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
0	นักเรียนเตรียมความพร้อมด้วยการศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ให้ 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	ไม่เคยเลย	ให้ 1 คะแนน

2. ข้อความทางลบ ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้ 1 คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	นาน ๆ ครั้ง	ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	ไม่เคยเลย	ให้ 5 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายของทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (วิเชียร เกตุสิงห์.

2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	ทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	ทัศนคติปานกลางต่อการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	ทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถามผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะ และภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2. การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แล้วมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ นำคะแนนกลุ่มที่สูงและต่ำ มาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย ปรากฏว่า ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามดังนี้

- 2.1 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.03-4.99
- 2.2 แบบสอบถามบุคลิกภาพจำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.90-5.01
- 2.3 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.36-4.62
- 2.4 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.22-

7.08

- 2.5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง

2.22-6.29

- 2.6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.69-

6.34

- 2.7 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง

2.69-6.34

- 2.8 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 30 ข้อ มีค่า t อยู่

ระหว่าง 4.07-9.28

3. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้เฉพาะข้อที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 ไปหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้

- 3.1 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8575
- 3.2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8357
- 3.3 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7637
- 3.4 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7637
- 3.5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7597
- 3.6 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .8252
- 3.7 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7576
- 3.8 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ

.9353

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ที่โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน – 16 กรกฎาคม 2546 จำนวน 400 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทุกฉบับ
3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ศึกษาโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
 - 1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่างๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1
 - 3.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะคิดต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อตรวจสอบสมมติฐานข้อ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F – distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t – distribution
df	แทน	Degree of freedom
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Squares
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์ที่สนใจต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้คะแนนดิบ
Z	แทน	สมการพยากรณ์ที่สนใจต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้คะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Y	แทน	ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
X_1	แทน	เพศชาย
X_2	แทน	เพศหญิง
X_3	แทน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
X_4	แทน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
X_5	แทน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
X_6	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_7	แทน	ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
X_8	แทน	ผู้ประกอบการอาชีพค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว
X_9	แทน	ผู้ประกอบการอาชีพพนักงานบริษัท
X_{10}	แทน	ผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ

X_{11}	แทน	ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
X_{12}	แทน	นิสัยทางการเรียน
X_{13}	แทน	บุคลิกภาพ
X_{14}	แทน	ความคาดหวังของผู้ปกครอง
X_{15}	แทน	การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง
X_{16}	แทน	ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
X_{17}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
X_{18}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป คิรยละเอียด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นและเพศ

ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย ได้แก่ ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัวปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้น และเพศ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และ อาชีพ

ปัจจัย		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	205	51.3
	หญิง	195	48.7
รวม		400	100.0
2. ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 1	137	34.2
	มัธยมศึกษาปีที่ 2	126	31.5
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	137	34.3
รวม		400	100.0
3. อาชีพ	ข้าราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	190	47.5
	ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	92	23.0
	พนักงานบริษัท	75	18.8
	อาชีพอื่น ๆ	43	10.8
รวม		400	100.0

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้ เพศชาย จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 และเพศหญิงจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 จำแนกตามระดับชั้นเรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนเท่ากัน คือ 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 อาชีพ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 อาชีพ พนักงานบริษัท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย ได้แก่ ทศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ นิสัยทางการเรียน ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.	การแปลผล
ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.9616	.5877	ทางบวก
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.7034	.6748	ปานกลาง
รายได้	22588.96	17028.02	ปานกลาง
นิสัยทางการเรียน	3.6865	.4768	ดี
บุคลิกภาพ	62.88	6.707	แบบเอ
ความคาดหวังของผู้ปกครอง	4.1435	.4762	สูง
การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง	3.9205	.6086	ดี
ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน	3.5013	.6029	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน	3.6632	.5423	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.8990	.5662	ดี

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง รายได้ของผู้ปกครองปานกลาง บุคลิกภาพเป็นแบบเอ ผู้ปกครองมีความคาดหวังมาก การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครองมาก ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนอยู่ในระดับดีพอใช้ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับดี

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น นิสัยทางการเงิน บุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการศึกษาคำถามสัมพันธระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ เพศ ระดับชั้น นิสัยทางการเรียน บุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพผู้ปกครองฐานะของเศรษฐกิจ ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุนการเงินของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	Y
X ₁	1.000	-1.000**	-.002	.005	-.002	-.088	.006	-.049	.046	-.001	.030	-.163**	-.058	-.109*	-.023	-.016	-.078	-.167**	-.094
X ₂		1.000	.002	-.005	.002	.008	-.006	.049	-.046	.001	-.030	.163**	.058	.109*	.023	.016	.078	.167**	.094
X ₃			1.000	-.489**	-.521**	.151**	-.064	-.056	.058	.107*	-.158**	.034	-.161**	-.128*	-.072	.010	.086	-.260**	.188**
X ₄				1.000	-.489**	-.063	-.052	.007	.019	-.044	-.090	.011	.076	.070	.030	-.188**	-.019	.030	.050
X ₅					1.000	-.089	.115*	-.019	-.077	-.063	.247**	-.023	.087	.060	-.042	.154**	-.067	.231**	-.236**
X ₆						1.000	-.048	.038	.031	-.013	-.024	.248**	.116*	.165**	.290**	.147**	.303**	.244**	.568**
X ₇							1.000	-.520**	-.457**	-.330**	.068	-.001	.049	.083	.169**	.107*	.011	.076	-.065
X ₈								1.000	-.263**	-.190**	-.065	.022	-.041	.003	-.122*	-.073	-.023	-.032	.029
X ₉									1.000	-.167**	.104*	.032	.068	-.114*	-.051	-.081	-.020	-.021	.017
X ₁₀										1.000	-.154**	-.069	-.109*	-.013	-.026	.028	.038	-.063	.044
X ₁₁											1.000	.104*	.174**	.040	.108*	-.047	-.007	.143**	-.073
X ₁₂												1.000	.536**	.323**	.420**	.270**	.1546**	.495**	.441**
X ₁₃													1.000	.166**	.265**	.186**	.304**	.363**	.172**
X ₁₄														1.000	.369**	.231**	.300**	.361**	.285**
X ₁₅															1.000	.348**	.514**	.493**	.409**
X ₁₆																1.000	.515**	.369**	.319**
X ₁₇																	1.000	.536**	.610**
X ₁₈																		1.000	.377**
Y																			1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีตัวพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวก กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 9 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) นิัยทางการเรียน (X_{12}) บุคลิกภาพ (X_{13}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{14}) การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง (X_{15}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{17}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18})

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5)

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง ($X_1 - X_2$) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4) อาชีพของผู้ปกครอง ($X_7 - X_{10}$) และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_{11})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	5	79.314	15.863	106.810 **
Residual	394	58.514	.149	
Total	399	137.829		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ปัจจัยอิสระทั้ง 5 ปัจจัยที่ส่งผลโดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังรายละเอียดในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₇	.439	.044	.405	.610	.373	236.292**
X ₁₇ X ₆	.342	.030	.393	.731	.534	227.314**
X ₁₇ X ₆ X ₅	-.218	.041	-.176	.749	.562	169.155**
X ₁₇ X ₆ X ₅ X ₁₂	.115	.049	.093	.755	.570	130.957**
X ₁₇ X ₆ X ₅ X ₁₂ X ₁₄	.0097	.044	.079	.759	.575	106.810**
R = .759						
R ² = .575						
SE = .3854						
a = .676						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 5 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X₁₇) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X₆) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X₅) นิสัยทางการเรียน (X₁₂) และความคาดหวังของผู้ปกครอง (X₁₄) ตามลำดับโดยปัจจัยทั้ง 5 นี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 57.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .676 + .439 X_{17} + .342 X_6 - .218 X_5 + .115 X_{12} + .0097 X_{14}$$

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .405 X_{17} + .393 X_6 - .176 X_5 + .093 X_{12} + .079 X_{14}$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน กับทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ที่ส่งผลต่อทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ของทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ส่งผลต่อทัศนคติ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 735 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 679 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 735 คน รวมทั้งสิ้น 2,150 คน เป็นนักเรียนชาย 1,101 คน และนักเรียนหญิง 1,049 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 137 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 126 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 137 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของยามานะ (Yamane. 1967 : 889-887) โดยใช้ระดับชั้น และเพศ เป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8575

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8357

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7644

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7637

ตอนที่ 6 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7597

ตอนที่ 7 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8252

ตอนที่ 8 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7576

ตอนที่ 9 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9353

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังโรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ที่โรงเรียนสารวิทยา ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน – 16 กรกฎาคม 2546 จำนวน 400 ฉบับ ได้รับคืนมาครบทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป คัดคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีปัจจัย 9 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ (X_6) นิสยทางการเรียน (X_{12}) บุคลิกภาพ (X_{13}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{14}) การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง (X_{15}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{17}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18})
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีปัจจัย 1 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5)
3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง ($X_1 - X_2$) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4) อาชีพของผู้ปกครอง ($X_7 - X_{10}$) และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_{11})
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มี 5 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{17}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5) นิสยทางการเรียน (X_{12}) และความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{14}) ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยทั้ง 5 ตัวสามารถช่วยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ร้อยละ 57.50
5. สมการที่สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$5.1 \quad \hat{Y} = .676 + .439 X_{17} + .342 X_6 - .218 X_5 + .115 X_{12} + .0097 X_{14}$$

สมการพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$5.2 \quad Z = .405 X_{17} + .393 X_6 - .176 X_5 + .093 X_{12} + .079 X_{14}$$

การอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 9 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_9) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) นิสยทางการเรียน (X_{12}) บุคลิกภาพ (X_{13}) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{14}) การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง (X_{15}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{16}) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{17}) และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{18}) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะนักเรียนเรียนอยู่ในระดับแรกของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนักเรียนได้มีประสบการณ์ใหม่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งเพื่อนใหม่ ครูคนใหม่ บรรยากาศการเรียนการสอนใหม่ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกต้องการอยากเรียนรู้ กระตือรือร้น ตั้งใจเรียน และอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะสนใจ เอาใจใส่ รู้สึกชอบในการเรียนรู้ มีความมั่นใจ ภาคภูมิใจในตนเอง กล้าที่จะแสดงออกเป็นที่ยอมรับของครู ของกลุ่มเพื่อน และเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองซึ่งส่งผลให้มีแนวโน้มที่มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังที่ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 172) กล่าวว่า ทัศนคติคือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์แล้ว แสดงสภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่จะสนองตอบบุคคลหรือสิ่งต่างในลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่าทัศนคติที่ดีหรือทางบวก หรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่าทัศนคติที่ไม่ดีหรือทางลบ และทัศนคติเป็นดัชนีที่จะชี้แจงแนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีทัศนคติที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าไปหา หรือแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงกันข้ามถ้ามีทัศนคติไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าไปหาโดยการถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ดังนั้นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจึงมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคอยโว (Koivo, 1983 : 2-35) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัย ทัศนคติในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนภาพร เมฆรักชาวนิช (2515 : 65 –67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาลพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยขยันหมั่นเพียร และทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 นิสยทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการ

เรียนดีจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี มีพฤติกรรมตั้งใจเรียน มีความสนใจในการเรียน มีการวางแผนในการเรียน ทบทวนบทเรียน มีความขยัน เอาใจใส่ มีการแบ่งเวลาในการเรียน มีความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียน ทำงานที่ได้รับมอบหมาย และซักถามข้อสงสัยต่อครู มีความพยายามตั้งใจเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้น นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนที่ดี จึงมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ โพพแฮม และมัวร์ (Popham and Moore.1960 : 552-554) มอร์ริส (Morris. 1961 : 23) และคอยโว (Koivo. 1983 : 252-254) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยการเรียนและทัศนคติต่อการเรียนได้ผลสอดคล้องกันคือ นักเรียนที่มีนิสัยการเรียนดี จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเรียนสม่ำเสมอ มีความพึงพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ตั้งใจเอาใจใส่ในการเรียน มีการวางแผนและจัดระบบการเรียนและพัฒนาผลการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิด ริเริ่ม และขยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเองและมีความภาคภูมิใจในผลการเรียนของตนเอง และสอดคล้องกับแนวคิดของเรน และลาเซน (Wrienn and Larsen. 1969 : 5-11) ที่พบว่านักเรียนที่มีนิสัยการเรียนดีนั้นต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วย และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนาพร เมฆรักษาวณิช (2515 : 65-67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน และทัศนคติในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัฐบาลพบว่า นิสัยทางการเรียน ความขยันหมั่นเพียร จะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผล การวิจัยของบุปผา ประทีปทอง (2542 : 79) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนนิสิตอนัตริ - นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน พบว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี มีความขยัน เอาใจใส่ มีความพยายามตั้งใจเรียน และมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4 บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ เป็นคนที่รักความก้าวหน้า มีความกระตือรือร้น ชอบฟันฝ่าอุปสรรค ชอบการแข่งขัน ทำงานด้วยความรวดเร็ว หนีไม่ได้กับงานที่ล่าช้าไม่ชอบการรอคอย มีความมานะพยายามในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวทำให้นักเรียน มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไควเวอร์ และไวนด์เนอร์ (Klewer and Weidner. 1987 : 204) ที่ศึกษาเรื่อง ลักษณะบุคลิกภาพแบบ เอ และความปรารถนาความสำเร็จ : ศึกษาในกรณีการ ตั้งเป้าหมายความสำเร็จของเด็กและผู้ปกครอง พบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ จะทำงานสำเร็จมากกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบ บี และมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า นอกจากนี้ สตรูบ และโบลันด์ (Strube and Boland. 1987 : 50 (2) ; 413-420) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อรับรู้สาเหตุของการกระทำและความเพียรในการทำงานของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ และบุคลิกภาพแบบ บี ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบ เอ มีความเชื่อถือในความสำเร็จของการทำงานมากกว่าความล้มเหลว

1.5 ความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผู้ปกครองที่มีความคาดหวังมาก นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะความคาดหวังของผู้ปกครองทำให้นักเรียนรับรู้ความคิด ความรู้สึกของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียน ผลการเรียน และเป้าหมายทางการศึกษาซึ่งทำให้นักเรียนมีความตั้งใจปฏิบัติตามที่ผู้ปกครองคาดหวัง จึง

สนใจเอาใจใส่การเรียนรู้ นำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ เป็นผู้ที่มีความรู้มาก ๆ เพื่อจะได้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้นการที่นักเรียนรับรู้ความคาดหวังของผู้ปกครอง จะมีผลทำให้นักเรียนมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ ขยันหมั่นเพียร อดทน เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามผู้ปกครองคาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับ รอเจอร์ (Rogers. 1995 : 184-256) กล่าวว่า ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดความเชื่อ ค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนไปยังบุตร โดยเฉพาะความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองที่มีความคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนสูง มักจะมีความเชื่อและค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาและดูแล (Dusek. 1980 : 87 : 110) กล่าวว่าผู้ปกครองที่คาดหวังในตัวนักเรียนเหมาะสมกับระดับความสามารถ จะกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความพยายามในการเรียนมากขึ้น เกิดความมั่นใจว่าจะประสบความสำเร็จในการเรียน

1.6 การสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครองมาก นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนของนักเรียน ซึ่งมีผลทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ในการส่งเสริม สนับสนุนเรื่องการเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียน ให้ทุนทรัพย์ในการใช้จ่าย ให้เวลาในการทำกิจกรรมการเรียน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.7 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนดี นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะ ถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศดี ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ปราศจากกลิ่นเสียงรบกวน บริเวณอาคารร่มรื่น สวยงาม มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย และเพียงพอแก่นักเรียน การสอนของครูอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน สามารถสอนสิ่งที่ยากให้เข้าใจได้ง่าย นักเรียนจะเกิดทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนจึงควรจัดลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น แต่หากโรงเรียนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้ตรงตามธรรมชาติของนักเรียน นักเรียนก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ท้อถอยต่อการเรียน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของ ลอเรนซ์ (Lawrence. 1976 : 418) ที่กล่าวว่าบรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มีผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่จะทำให้ นักเรียนสนใจการเรียนการสอน สอดคล้องกับ ฟอสเตอร์ (Foster. 1961 : 131) ที่กล่าวว่าทัศนคติเป็นสิ่งที่มียิทธิพลต่อบุคคลมาก เป็นสิ่งที่ตัดสินว่าบุคคลนั้นรู้สึก อย่างไร และควรทำอะไรในสถานการณ์ต่าง ๆ ของชีวิตเขา ทัศนคติเป็นตัวนำบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติ มีอิทธิพลต่อความคิด และกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุปผา ประทีปทอง (2542 : 66-67) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน พบว่าบรรยากาศการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า ถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ต้องการที่จะทำความเข้าใจกับบทเรียน และต้องการที่จะแสวงหาความรู้ตามธรรมชาติของเด็กในวัยพัฒนาทางสติปัญญากำลังเจริญเติบโต

1.8 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนดี นักเรียนจะมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการที่ครูกับนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน ครูให้ความสนใจ รับฟังความคิดเห็น ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำทั้งด้านการเรียนและส่วนตัว ให้กำลังใจ ซึ่งนักเรียนจะเกิดความอบอุ่นทางใจ ไม่ย่อท้อต่อการเรียน และเห็นความสำคัญของการเรียน ทำให้มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นที่อุปรมัย (2527 : 35) ที่กล่าวว่าบรรยากาศการเรียนการสอนที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ตอบคำถาม เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก จะสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอน ภายในชั้นเรียนน่าสนใจ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม สอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตรจุลย์ (2507 : 48-64) ที่ได้กล่าวว่าแนวทางในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน และผู้สอนในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับเพื่อนมีผลต่อทัศนคติที่ดีในการเรียน และมีผลต่อการสร้างบรรยากาศใน ชั้นเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุษ (วิลาส บุญทองขาว. 2527 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Butth. 1942) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่าบรรยากาศทางการเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนนั้นจะส่งเสริมให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น และจะตั้งใจเรียน และมีทัศนคติที่ดีในการเรียนเพิ่มขึ้น เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

1.9 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการมีสัมพันธภาพดีระหว่างเพื่อน การทำงานร่วมกัน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่เพื่อน มีอิทธิพลต่อนักเรียนในวัยนี้มาก หากนักเรียนและเพื่อนในกลุ่มเดียวกันมีความใส่ใจในการเรียน ช่วยเหลือกัน ซักชวนกันศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนให้กันและกัน จะทำให้มีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมทางการเรียนที่ดีมีทัศนคติต่อการเรียนทางบวกซึ่งสอดคล้องกับกรอนลันด์ (Gronlund. 1959 : 232) ที่กล่าวว่าเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน จนเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์ในการเข้าสังคมย่อมกว้างขวางออกไปตามลำดับ หากทุกสิ่งทุกอย่างได้พัฒนาไปตามปกติ กล่าวคือเมื่อถึงวัยเข้าเรียนเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยเดียวกันได้ การยอมรับ นับถือจากเพื่อน เด็กจะได้รับบทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อต้องอยู่กับเพื่อน การที่เด็กอยู่ร่วมกับเพื่อนได้ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความมั่นใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น เมื่อเขาสามารถอยู่กับเพื่อนได้อย่างมีความสุข ย่อมปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับคนอื่นเพิ่มขึ้นและมีทัศนคติที่ดีต่อคนทั่วไป ประสบการณ์ในการเข้าสังคมจะเพิ่มขึ้นทุกวัน เมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ก็จะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติคุณ บุญเสริม ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ละครสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทำให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างราบรื่น มีความเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_3) อภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยม

ศึกษาปีที่ 3 มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำลังอยู่ในวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่ต้องไปเรียนต่อในระดับมัธยมปลาย จึงมุ่งสนใจวิชาการมากกว่าที่จะร่วมกิจกรรมการเรียนรวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นตามระดับชั้นปีที่ศึกษาได้ ดังที่ วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 283) กล่าวว่า ควรจัดระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมที่น่าสนใจ และเหมาะสมกับวัยของนักเรียน และมุ่งส่งเสริมการแสดงออกของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างครบถ้วน จึงส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศ (X_1-X_2) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_4) อาชีพของผู้ปกครอง (X_7-X_{10}) และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (X_{11}) อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่านักเรียนชายบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชายบางคนชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ชอบค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีความสนใจในการเรียน กระตือรือร้น กล้าแสดงออก เห็นคุณค่าและประโยชน์ของลักษณะการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักเรียนชายบางคนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะนักเรียนชายบางคนไม่ชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็น ไม่ตั้งใจเรียน ไม่กระตือรือร้น ไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักเรียนหญิงบางคน มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะนักเรียนหญิงบางคน ชอบทำกิจกรรม ชอบมีส่วนร่วมในการเรียน ชอบค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีความสนใจในการเรียน กระตือรือร้น กล้าแสดงออก เห็นคุณค่าและประโยชน์ของลักษณะการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักเรียนหญิงบางคน มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะนักเรียนหญิงบางคน ไม่ชอบทำกิจกรรม ไม่ชอบมีส่วนร่วมในการเรียน ไม่ชอบค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ไม่มีความสนใจในการเรียน ไม่กระตือรือร้น ไม่กล้าแสดงออก ไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของลักษณะการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงสรุปได้ว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุปผา ประทีปทอง(2542 : 78) ที่ศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียน ทั้งนี้เพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนในลักษณะที่คล้ายคลึงกันและได้รับการตอบสนองจากโรงเรียนในทุก ๆ ด้านเหมือนกัน ความรู้สึกต่าง ๆ ของนักเรียนชายและ นักเรียนหญิงจึงไม่แตกต่างกัน

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บางคน มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคนมีความเอาใจใส่ในการเรียน ตั้งใจเรียน มีความเพียรพยายามในการเรียนสม่ำเสมอ ชอบค้นคว้าหาความรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน ดังนั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บางคนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคน ไม่ชอบที่ต้องค้นคว้าหาความรู้ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ไม่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ดังนั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บางคนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงสรุปได้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทิวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541 : 118) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี พบว่าระดับชั้นเรียนไม่พบความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุผา ประทีปทอง (2542 : 79) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน พบว่าระดับชั้นที่กำลังศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ กับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ของนักเรียน

3.3 อาชีพของผู้ปกครอง ได้แก่ รับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทและอาชีพอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่าผู้ปกครองที่รับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่รับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จะมีเวลาว่างพอที่จะช่วยเหลือนักเรียนในด้านการเรียนและมีความเอาใจใส่กับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนบางคนมีนิสัยรักการเรียน และเอื้อประโยชน์ต่อการเรียน

ผู้ปกครองที่รับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่รับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทำให้นักเรียนบางคนไม่มีนิสัยรักการเรียน ไม่ชวนหาความรู้ ไม่ชอบมีส่วนร่วมในการเรียน อาจเป็นเพราะผู้ปกครองไม่เอาใจใส่นักเรียนไม่ช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน

ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว มีเวลาให้กับนักเรียนได้เสมอ ไม่จำเป็นต้องหลังเลิกงาน เพราะไม่ได้อยู่ใต้บังคับบัญชาใคร และสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนของนักเรียนได้ จึงสามารถช่วยเหลือด้านการเรียน ทำให้นักเรียนบางคนมีความเอาใจใส่ในการเรียน และชอบทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียน

ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว อาจมีภาระหน้าที่หนักที่ต้องดำเนินกิจการของตนเองให้ประสบผลสำเร็จ จึงมักทุ่มเทกับหน้าที่การงานของตนเอง จนไม่มีเวลาให้กับนักเรียน ไม่มีเวลาช่วยเหลือด้านการเรียนของนักเรียน ไม่สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนได้จึงทำให้นักเรียนบางคนไม่สนใจการเรียน ไม่มีนิสัยรักการเรียน ไม่ชอบมีส่วนร่วมในการเรียน

ผู้ปกครองที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทมีเวลาและให้การสนับสนุนนักเรียนในด้านการเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนบางคนมีนิสัยรักการเรียน มีความกระตือรือร้น และเอาใจใส่ในการเรียน

ผู้ปกครองที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท ไม่ได้เอื้อประโยชน์ต่อการเรียน ทำให้นักเรียนบางคนไม่มีนิสัยรักการเรียน ไม่กระตือรือร้น ไม่ชอบทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียน

ผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมา ทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่น ๆ ส่งผลให้นักเรียนบางคนมีนิสัยรักการเรียน เอื้อประโยชน์ต่อการเรียน และช่วยเหลือนักเรียนในด้านการเรียนได้ ดังที่ ประสาร ทิพย์ธารา (2521 : 165) กล่าวว่า บิดามารดาทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้ลูกของตนเจริญเติบโต ร่ำรวยแจ่มใสได้รับความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นบิดามารดาจึงพยายามหาทางช่วยเหลือในด้านการศึกษานี้ของเด็กไม่ว่าบิดามารดามีอาชีพอะไร

ผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมา ทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองที่มีอาชีพอื่น ๆ ส่งผลให้นักเรียนบางคนไม่มีนิสัยรักการเรียน ไม่ชวนช่วยหาความรู้ ไม่ชอบมีส่วนร่วมในการเรียน อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีภาระหนัก ไม่ค่อยมีเวลาช่วยเหลือในด้านการเรียน ส่งผลให้ให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงสรุปได้ว่า อาชีพทุกอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของซูลีกร ญานะพันธ์ (2543 : 71) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักเรียนคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม พบว่าอาชีพของบิดา อาชีพของมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับค่านิยมในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ พื้นบ้านภาคกลางของนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ สถาบันราชภัฏในเขตภาคกลาง

3.4 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะ การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจะเน้นให้นักเรียนทำกิจกรรมมากขึ้น มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองทำให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมมากขึ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสแสวงหาความรู้ทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ซึ่งผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจไม่ดี ทำให้นักเรียนบางคนไม่ชอบแสวงหาความรู้ ไม่สนใจเรียน ไม่ขยันเรียน ไม่มีกำลังใจที่จะเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนบางคนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงสรุปได้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพร เลาสถิตย์ (2525 : 62) ที่ศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเรียน และโรงเรียน จากการศึกษาครั้งนี้ไม่ว่านักเรียนจะมาจากฐานะเช่นไร ต่างก็ได้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนเดียวกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ให้สิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันโดยไม่จำกัดฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งยังจัดบริการทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน กล่าวคือ แม้บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะมีรายได้แตกต่างกัน แต่นักเรียนก็มีทัศนคติต่อการเรียนไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ร่วมกิจกรรมตลอดจนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้นักเรียนมี ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่แตกต่างกันดังกล่าว

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มี 5 ปัจจัย ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (X_{17}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_6) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_5) นิสัยทางการเรียน (X_{12}) และความคาดหวังของผู้ปกครอง (X_{14}) ตามลำดับ อภิปรายได้ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นลำดับแรก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนดี นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีอิทธิพลต่อการเรียน รวมทั้งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย เมื่อครูให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน รับฟังเหตุผลของนักเรียน ให้ความสนใจ และเอาใจใส่กับนักเรียนอย่างใกล้ชิด นักเรียนย่อมรู้สึกสบายใจที่จะรับวิชาหรือทำความเข้าใจในบทเรียน ทั้งนี้ยังเกิดความรู้สึกเชื่อถือและไว้วางใจครูอีกด้วย ซึ่ง สอดคล้องกับ รอทแมน (Rothman, 1968 : 34-36) ที่กล่าวว่าสิ่งที่ควรคำนึงถึงให้มากที่สุดในระบบการเรียนการสอน นั่นคือ สัมพันธภาพที่ดีของครูผู้สอนกับผู้เรียน ครูจะต้องยอมรับและเข้าใจ มีความเป็นกันเอง ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเอง ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสอดคล้องกับโรเจอร์ (Rogers, 1969 : 157) ที่ว่าความสัมพันธ์อันดีของครูกับนักเรียนนั้นจะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก นักเรียน และซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิติคุณ บุญเสริม (2545 : 51) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติ ต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก และเป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ส่งผลกับทัศนคติต่อการเรียนวิชา นาฏศิลป์ละครมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน จึงมีความสัมพันธ์มากที่สุด จึงสามารถพยากรณ์ ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ได้ดีที่สุด

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาเป็นอันดับที่สอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จะมีแรงจูงใจที่จะรักษาระดับของผลการเรียนที่ดีได้ ทำให้นักเรียนตั้งใจและสนใจการเรียน ขยันอ่านหนังสือ และทบทวนบทเรียน มีการวางแผนการเรียน และปฏิบัติตามแผนอย่างสม่ำเสมอ ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ตรงเวลา ชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน และพยายามศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมซึ่งสอดคล้องกับ เสาวนีย์ ศศิวิมล (2528 : 116) ซึ่งศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ และทัศนคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 606 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นปัจจัยพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน สารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

4.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาเป็นอันดับที่สาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้เพราะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นระดับชั้นปีสุดท้ายของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งหลักสูตรในการเรียนการสอนจะมี

ความยาก และซับซ้อนมากขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนจะต้องมีความคิดชัดเจนในการเลือกแผนการเรียน และเป้าหมายในอนาคต ดังนั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงเป็นปัจจัยที่พยากรณ์ทัศนคติต่อการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

4.4 นิสัยทางการเรียน ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาเป็นอันดับที่สี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดีมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะ นิสัยทางการเรียน หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่ทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน ความสม่ำเสมอในการเข้าชั้นเรียน การเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ความตั้งใจเรียน การซักถามข้อสงสัยต่อครูทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรนุช กันสิทธิ์ (2542 : 90) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่านิสัยทางการเรียนเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลกระทบเป็นอันดับหนึ่งต่อ ทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติคุณ บุญเสริม (2545 : 53) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก และเป็นปัจจัยพยากรณ์กับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ดังนั้น นิสัยทางการเรียนจึงเป็นปัจจัยที่พยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขต จตุจักร กรุงเทพมหานคร

4.5 ความคาดหวังของผู้ปกครอง ส่งผลต่อทัศนคติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาเป็นอันดับสุดท้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังมาก นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะความคาดหวังของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเรียน เนื่องจากผู้ปกครองเล็งเห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียน ต้องการให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน สามารถเรียนต่อได้ในระดับสูงขึ้น มีงานทำเมื่อเรียนสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของอาานนท์ อาภาภิรมย์ (2529 : 5) ที่กล่าวว่าลักษณะของครอบครัวในสังคมไทยนั้น สมาชิกในครอบครัวจะมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง พ่อแม่จะมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ถ่ายทอดค่านิยม และอิทธิพลในการวางแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพให้บุตร เนื่องจากพ่อแม่ต้องการให้บุตรได้มีโอกาสทางการศึกษาสูงสุด เรียนเก่งที่สุด ประกอบอาชีพการงานที่เป็นหลักฐานมั่นคง เป็นที่พึ่งของครอบครัว และสอดคล้องกับ กิตติคุณ บุญเสริม (2545 : 53) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้นวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกและเป็นปัจจัยพยากรณ์กับทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละครของนักเรียนชั้นต้น ดังนั้น ความคาดหวังของผู้ปกครองจึงเป็นปัจจัยที่พยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา และเป็นแนวทางในการปรับปรุงที่ใช้ในการเรียนการสอนของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยสามารถพิจารณาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นิสัยทางการเรียน และความคาดหวังของผู้ปกครอง เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนานิสัยทางการเรียนของนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนตามพัฒนาการและระดับชั้น และส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครองมีความคาดหวังในตัวนักเรียนมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

2. เนื่องจากปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สามารถพยากรณ์ทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ดีที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องจึงสามารถใช้ประกอบวางแผนนโยบายเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนต่อไป เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้สนองความต้องการของนักเรียน ฝึกหัดให้นักเรียนมีนิสัย รักการอ่าน รักการเรียน การค้นคว้า กล้าคิด กล้าทำ และได้มีส่วนร่วมในการเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น การปรับตัวด้านการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตทางการเรียน

2. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนในระดับอื่น ๆ เช่น มัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

3. ควรทำการศึกษาเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กลุ่มสัมพันธ์ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กสิการ ดริสกุล. (2536). ผลของการเข้าร่วมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาชีพนาฏศิลป์ของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- กมลรัตน์ หล้าสูงศักดิ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรมวิชาการ. (2539). "คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา," การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติคุณ บุญเสริม. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ละคร ของนักเรียนชั้นต้นวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จริยา วิไลวรรณ. (2532). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดลำปาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- จริยา ตักรประธาน. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยราชวชิราวุธวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เฉลิมพล ศรีหงษ์ และเสถียร เหลืองอร่าม. (2521). ทัศนคตินักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไฉน กรองเห็น. (2527). ทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิมในสถาบันการผลิตครู จังหวัดชายแดนภาคใต้. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- ชฎาวี สุวรรณรัตน์. (2537). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกแหล่งอาหารของนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชาติชาย หมั่นสมัค. (2542). การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลาดกระบัง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยงค์ ขามรัตน์. (2532). เจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชาเอกสุขศึกษา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชิดหทัย ผลานันท์. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์. (2520). การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ทิพวรรณ จันทรพิบูลย์. (2510). ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถมรัตน์ บุญญานิตย์. (2541). รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 6. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6. ถ่ายเอกสาร.
- ธนู ฤทธิกุล. (2542, มิถุนายน). "การเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง", วารสารวิชาการ. 2(5) : 42-43.
- ธีรพร อูวรรณโณ. (2529). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ ชัยยุทธบรียง และอื่น ๆ. (2539). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพกับกิจกรรมการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยมที่มีต่อระดับการพัฒนา และเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- นภาพร เมฆรักษาวณิช. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนทัศนคติในการเรียน สมฤทธิ์ผลทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นพพงษ์ บุญจิตตรุลย์. (2527). "นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้," ก้าวสู่ผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์.
- นราธร ศรีประสิทธิ์. (2529). ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของเด็กวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นลินี ธรรมอำนายสุข. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดกรมพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุปผา ประทีปทอง. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บังอร อนุเมฆากุล. (2541, มกราคม). "สอนอย่างไรจึงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้," วารสารราชภัฏ ฉะเชิงเทรา. 1(1) : 44.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ประดิษฐ์ อนุประมัย. (2532). "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน," เอกสารการสอนชุดระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สารมวลชน จำกัด.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). ทักษะคิด : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสาร ทิพย์ธาดา. (2520). ความรู้เบื้องต้นเรื่องการแนะแนว : เอกสารประกอบการเรียนตรงตามหลักสูตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและวิทยาลัยครู. กรุงเทพฯ : ประเสริฐการพิมพ์.
- ปราณี ปฐมชัยวัฒน์. (2534). การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร : ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมเสริมบทเรียนและกิจนิสัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญา-นิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะรัตน์ นุชผ่องใส. (2530). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปรินญา-นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2525, มกราคม). "ครอบครัวสลาย ปัจจัยภายนอกและภายใน," วารสารสังคมวิทยา มนุษยวิทยา. 2 : 2-4.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2538). เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา. ม.ป.พ.
- พะยอม ธัญรส. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินญา-นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิสิทธิ์ ปทุมบาล. (2532). ผลของการเข้ากลุ่มแบบ Sensitivity Training ต่อการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2523). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เมตตา จินดารัตน์. (2525). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร. ปรินญา-นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา สิงขรรัตน์. (2540). ปัญหาของครูประจำกลุ่มในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคกลาง. ปรินญา-นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา พิทักษ์สาธิต. (2527). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียน สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- วิเชียร เกตุสิงห์. (2521). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วิมล หนองพงษ์. (2538). ผลกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครักษ์ จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาศ บุญทองขาว. (2527). บรรยายภาคการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของนักเรียน ครูและผู้บริหารเขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมทรง สุวรรณเลิศ. (2536, มกราคม-มิถุนายน). "T.A. กับการป้องกันปัญหาและส่งเสริมสุขภาพจิต," จิตวิทยาคลินิก. 24(1) : 1-9.
- สีปพนธ์ เกตุทัต. (2538, 18 ตุลาคม). การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ สู่ความก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติโดยในศตวรรษหน้า. เอกสารประกอบการสัมมนาระดับชาติ เรื่องยุทธศาสตร์การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์.
- สิริรัตน์ เทียมเสวีวงศ์. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคนิคการขายโดยการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางกับการสอนแบบปกติของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนกรุงเทพธุรกิจ พาณิชยการ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา แยมยิ้ม. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง สีพระยา กรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม. (2521). จิตวิทยาในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.
- สุนีย์ ชีรดากร. (2525). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- สุพัตรา สุภาพ. (2526). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่น ๆ. (2524). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทยาการ.
- สุปรียา จันทวิโรทัย. (2529). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคมกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาภรณ์ ศศิฉัตรธรรม. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความอดสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาภรณ์ เลาทสอิตย์. (2525). การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2536). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล เด่นสุนทร. (2525). ตัวแปรด้านจิตวิทยาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2522). สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบด้านเชาวน์ปัญญา ปัญหาส่วนตัว และทัศนคติทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำเนา ศรีบุญแก้ว. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับผู้สอนเป็นศูนย์กลาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีระพร จันทโนทก. (2538). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อดิเทพ ศรีสุอาร์กซ์. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวิจิตรวิทยา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิญา เหมระ. (2544). การจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูธุรกิจ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อรนุช กันสิทธิ. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ. (2528). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของวิชาเรียน และความถนัดในการเรียนภาษาของผู้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษกับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล. (2533). ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- อัญชลี มัตชนู และคณะ (2543). รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 10. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- อานนท์ อภาภิรมณ์. (2521). *ลักษณะสังคมและปัญหาของสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Adams, Raymond D. (1977). "Alternation of Nervous Function," *Principle of Internal medicine*. 8th ed. Edited by W. Thorn, and others. Tokyo : Magraw-Hill Kogaku Sha.
- Anderson, Robert T. (1997, July). "CHARGE.....A simulation Games Designed to Teach Group Member Roles to Prospective Teacher.....Found To Be EFFECTIVE," *Resources in Education (ERIC)*. 12 : 181.
- Ausubel, David P. (1969). *Educational Psychology : A cognitive View*. New York : Hole Rimehart.
- Beck, A.T. (1972). "Cognition, Anxiety, and Phychopyhsiological Disorders," in *Anxiety, Current Trend and Research Volume II*. Edited by C.D. Spielberger. P. 343-357. New York : Academic Press.
- Best, John W. (1968). *Research in Education*. Englewood. Cliff, New Jersey : Prentice – Hall.
- Burger, Jerry M. (1986). *Personality : Theory and Research*. Belmont, California : Wadsworth Publishing.
- Caltell, R.B., and Scheir. (1956). *I.H. The Meaing and Measuroment of Neuroticism and Anxiety*. Castaneda, A., and others Complex Learning and Performance as a Function of Anxiety in Children and Task difficulty, child Development.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Farmer, Richard E., Lynn Hunt, Monaham and Reinhold, Kederer. (1984). *Stress Management for Human Service*. Michigan : Sage Publiscation.
- Good, Cater V. (1945). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Good, V.C. and others. (1973). *Ed Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill Book Company.
- Greene, Charles N., Adame, Everett E. Jr. and Evert, Rorald J. (1985). *Management*. Englewood Cliffs, N. J : Prentice - Hall.
- Groen, J.J. (1975). "The Measurement of Emotion and Aiousal in the Clinical Physiological Laboratory and in Medical Practice," in *Emotions – Their Parametflers and Measurment*. Edited by L. Levi. P. 724-746. New York : Harcourt Brace and World Inc.
- Gronlund, N.E. (1959). *Sociometry in the classroom*. New York. : Harper.

- Hilgard, E. R. (1962). *Introduction to psychology*. 3rd ed. New York : Harcourt Brace and World Inc.
- Kliewer, Wendy and Weidner, Gerdi. (1987). "Type A Behavior and Aspiration : A Study of Parents and Student's Goal Setting," *Developmental Psychology*. 23(2) : 204-209.
- Levitt, E. E. (1967). *The Psychology of Anxiety*. New York : Bobbs – Menll Company, Inc.
- Likert, Renie. (1970). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Chicago : Rand McNally Company.
- Luthan, Fred. (1989). *Organizational Behavior*. Sthed. New York McGraw - Hill.
- Kenlly, Karen E. and Houston, Ken B. (1985). "Type A Behavior in Employed Women : Relation to Work, Marital, and Leisure Variable, Social Support, Stress, Tention, and Health," *Journal of Personality and Social Psychology*. 48(4) : 1067.
- Kliewer, Wendy and Weidner, Gerdi. (1987). "Type A Behavior and Aspiration : A Study of Parnts and Children's Goal Setting," *Developmental psychology*. 23 (2)204- 209.
- Organ, Dennis W. and Hamner, Clay W. (1982). *Organizational Behavior*. Plano, Texas : Business Publications.
- Purvis, June. (1980, July). "Same Problems of Teaching and Learning within the Open University," *Education Research*. 21 (3) : 163-175.
- Raven, John C. (1965). *Guide to Using The Standard Progressive Matrices*. London : Macmillan.
- Robbins, Stephen P. (1989). *Organization Behavior*. 4nd ed. Endlewood Cliffs, N.J. : Prentice–Hall.
- Rosberg Mo. (1988). "A Comparison of The Anxiety Level of College Student : Nurese, Police, and Firefighters vs. General College Student," *Dissertation Abstract*. 1988(1) : 2.
- Rycroft, Charles. (1978). *Anxiety and Neurosis*. London : PenQuin Press.H.K. Lewis & Co., Ltd.
- Samuel, William. (1981). *Personality*. New York : McGraw -Hill.
- Strube and others. (1987). "Type A Behavior Pattern and Self Evaluation of Abilities : Empirical Test of the Self Appraisal Model," *Journal of Personality and Social Psychology*. 52(5) : 956-974.
- Strube, Michael J. and Boland, Susan M. (1986). "Postperformance Attributions and Task Persistance Among Type A and B Individual; Clarification," *Journal of Personality and Social Psychology*. 50(2) : 413-420.
- Thurstone, L.L. (1967). *Attitude Theory and Measurement*. New York : John Wiley and Sons.

- Tiedman , S.C. (1942). "A Study of Pupil-Teacher Relationships," *Journal of Education Research*. 35 : 657-644.
- Wrenn, C. Gilbert. (1968). *Study Habits Inventory*. Stanford : Stanford University Press.
- Wrenn, C. Gilbert, and Larsen, Robert P. (1969). *Studying Effectively*. Stanford : Stanford University Press.
- Wechsler, David. (1958). *The Measurement and Appraisal of Adult Intelligence*. 4th ed, Battimore : The Willian & Wilkins Company.
- Withall, John. (1979). "The Development of A Technique for the Measurement of Social - Emotional Climate in Classroom," *The Journal of Experimental Education*. 17 : 347-361 ; March.
- Yamane, Taro, (1970). *Statistics – An Introductory Analysis*. 2nd ed. Tokyo : John Weatherhill, Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ที่ ทม 1012/49/6

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสารวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวชุติมน ศรีแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เวอร์นี กริทอง และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 400 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวชุติมน ศรีแก้ว ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5314505 มือถือ 01-9321252

ที่ ทม 1012/ 5437

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 กรกฎาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวชุติมน ศรีแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติ ต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง และ อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวชุติมน ศรีแก้ว ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5314505

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสารวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามประกอบด้วย 9 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามด้านลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
- ตอนที่ 9 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน นักเรียนสามารถแสดงความรู้สึก หรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามนักเรียนไม่ต้องลงชื่อของนักเรียน คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

จึงขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวชุติมน ศรีแก้ว

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามส่วนตัวของนักเรียน เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย
 ✓ ลงในวงเล็บและกรอกข้อความให้ครบถ้วน

1. เพศ
 () ชาย
 () หญิง
2. ขณะนี้นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น
 () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 () ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ในปีการศึกษา 2545 (เกรดเฉลี่ย)
4. ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพ
 () รับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
 () ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว
 () พนักงานบริษัท
 () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
5. ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้ บาท / เดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามนิสัยในการเรียนของนักเรียน ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนแล้วทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องดังนี้

จริงที่สุด หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักเรียนเป็นประจำทุกครั้ง
 จริง หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักเรียนเกือบทุกครั้ง
 จริงบ้าง หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักเรียน บางครั้งไม่ตรงกับการกระทำของนักเรียน
 จริงน้อย หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยครั้งมาก
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักเรียนน้อยจนแทบไม่ตรงเลย

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในแต่ละวันสำหรับอ่านหนังสือเรียน					
2	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการทำการบ้าน					
3	ข้าพเจ้าไม่ใช้เวลาว่างในการทบทวนบทเรียน					
4	ข้าพเจ้าใช้เวลาหลังเลิกเรียนคุยกับเพื่อนมากเกินไป					
5	ข้าพเจ้ามักเข้าเรียนสาย					
6	ข้าพเจ้าเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
7	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา					
8	ข้าพเจ้าทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายเสร็จส่งทันเวลา					
9	ข้าพเจ้าช่วยทำกิจกรรมที่ครูมอบหมาย					
10	ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเอง					
11	ข้าพเจ้าทำการบ้านกับเพื่อนหลังจากเลิกเรียนแล้ว					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
12	ข้าพเจ้าสรุปเนื้อหาที่เรียนเพื่อใช้ในการสอบ					
13	ข้าพเจ้าเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอบ					
14	ข้าพเจ้าไม่มีสมาธิในการอ่านหนังสือเรียน					
15	เวลาเรียนข้าพเจ้าไม่ตั้งใจฟังครูสอน					
16	ข้าพเจ้าคุยกับเพื่อนขณะเรียนหนังสือ					
17	ข้าพเจ้าใจลอยขณะฟังครูสอน					
18	ข้าพเจ้ามักคิดเรื่องอื่นนอกเหนือจากเรื่องที่ครูสอน					
19	ข้าพเจ้าเบื่อวิชาที่ต้องท่องจำ					
20	ข้าพเจ้าขอคำอธิบายเพิ่มเติมจากครูนอกเวลาเรียน					

ตอนที่ 3 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบทดสอบชุดนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียนขอให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่เป็จริงที่สุดในตัวนักเรียนมากน้อยเพียงใดของนักเรียน โดยขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว โดยพิจารณาดังนี้

แบบทดสอบ นี้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คือ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่เป็จริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่เป็จริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่เป็จริงของนักเรียนเพียงครึ่งเดียว
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่เป็จริงจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่เป็จริงของนักเรียนน้อยมากจนแทบจะไม่เกิดขึ้นเลยในตัวนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	เมื่อนักเรียนมีนัด นักเรียนชอบไปถึงที่นัดหมายก่อน					
2	นักเรียนรู้สึกโมโห ถ้ามีคนมาขัดจังหวะในขณะที่นักเรียนไม่สามารถทำสิ่งที่นักเรียนตั้งใจไว้					
3	นักเรียนรู้สึกว่าเป็นการเสียเวลามากถ้าต้องไปรอซื้อของจากร้านค้าที่มีลูกค้าแน่น					
4	นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจ ถ้างานของนักเรียนดำเนินไปอย่างล่าช้า					
5	เมื่อนักเรียนเริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้เสร็จ					
6	นักเรียนคิดว่าเวลาช่างผ่านไปรวดเร็วจนไม่สามารถทำสิ่งที่นักเรียนตั้งใจไว้ได้					
7	นักเรียนคิดว่าคนรอบข้างทำงานไม่ถูกใจนักเรียน					
8	เมื่อนักเรียนต้องทำสิ่งต่าง ๆ ซ้ำซากนักเรียนรู้สึกหงุดหงิด					
9	เมื่อนักเรียนกำลังฟังคนพูดไร้สาระ นักเรียนจะรู้สึกเบื่อหน่าย และหาทางเลี้ยวออกมา					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10	นักเรียนเป็นคนทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรวดเร็ว ว่องไว					
11	ถ้านักเรียนต้องฟังคนที่พูดไม่รู้จบนักเรียนจะรู้สึกทนไม่ได้					
12	นักเรียนรู้สึกทนไม่ได้ถ้าต้องทำงานร่วมกับคนที่ทำงานอย่างขี้ไปที					
13	นักเรียนรู้สึกว่าต้องทำสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว แข่งกับเวลา					
14	นักเรียนรู้สึกว่าอยากทำกิจวัตรให้เสร็จโดยเร็วเท่าที่จะทำได้					
15	นักเรียนรู้สึกหงุดหงิดที่ต้องเข้าคิวเพื่อรอรับบริการ เช่น ที่ธนาคาร ที่ทำการไปรษณีย์ เป็นต้น					
16	นักเรียนไม่ชอบให้มีใครหรืออะไรมาขัดจังหวะการทำงานของนักเรียน					
17	เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนเป็นคนจริงจังกับการทำงาน					
18	นักเรียนเป็นคนที่ไม่ยอมเสียเวลาเพื่อฟังคนอื่นพูดเพื่อเจ้อ					
19	นักเรียนชอบทำงานที่นักเรียนรับผิดชอบให้เสร็จก่อนกำหนดเวลา					
20	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครอง แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความนั้นบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนต่อในระดับสูงกว่านี้					
2	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าทำงานรับราชการ					
3	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้ามีความรู้มาก					
4	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนสูงเหมือนอย่างลูกของเพื่อนบ้าน					
5	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนพออ่านออกเขียนได้					
6	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนสูงกว่าผู้ปกครอง					
7	ผู้ปกครองไม่มีความคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า					
8	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนในสาขาวิชาที่สามารถประกอบอาชีพหารายได้มาก ๆ					
9	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนได้คะแนนดี ๆ					
10	ผู้ปกครองไม่ต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนสูง					
11	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนสำเร็จและมีงานทำ					
12	ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้าเรียนในสาขาที่ข้าพเจ้าไม่ชอบ					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับการกระทำที่แท้จริงของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

บ่อยครั้งที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำเป็นประจำ
 บ่อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำเกือบทุกครั้ง
 ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำเป็นบางครั้ง
 บางครั้ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำนาน ๆ ครั้ง
 ไม่เคยเลย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำนานครั้งมากหรือไม่เคยกระทำเลย

ข้อที่	ข้อความ	บ่อยครั้งที่สุด	บ่อย	ปานกลาง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ผู้ปกครองอนุญาตให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ตามความสนใจของข้าพเจ้า					
2	ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าไปกวัดวิชากับเพื่อน					
3	ผู้ปกครองแนะนำวิธีอ่านหนังสือให้ข้าพเจ้า					
4	เมื่อข้าพเจ้าทำคะแนนสอบได้ไม่ดี ผู้ปกครองให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้า					
5	ผู้ปกครองไม่ชมข้าพเจ้าเมื่อทำคะแนนสอบได้ดี					
6	เมื่อใกล้สอบ ผู้ปกครองให้กำลังใจข้าพเจ้าในการดูหนังสือ					
7	ผู้ปกครองไม่สนใจว่าข้าพเจ้าจะทำการบ้านหรือไม่ทำการบ้าน					
8	ผู้ปกครองคอยเตือนให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือ					
9	ผู้ปกครองให้เงินข้าพเจ้าซื้ออุปกรณ์การเรียนทุกครั้งที่ต้องการ					
10	เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองจะพูดคุยกับข้าพเจ้าเกี่ยวกับการเรียน					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	การปฏิบัติของครูที่มีต่อนักเรียน					
1	ครูไม่รับฟังเหตุผลของนักเรียน					
2	ครูสนใจนักเรียนทุกคนในห้องเรียน					
3	ครูซักถามนักเรียนทุกคนในห้องเรียนอย่างทั่วถึง					
4	ครูชมเชยเมื่อข้าพเจ้าทำความดี					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณไม่เป็นกันเองกับนักเรียน ทำให้ไม่กล้าถามครูเมื่อมีข้อสงสัย					
6	เมื่อนักเรียนขอคำปรึกษาจากครูเกี่ยวกับปัญหาที่ เกิดขึ้นในชั้นเรียน ครูยินดีให้คำแนะนำแก่นักเรียน					
7	ครูให้คำแนะนำในด้านการเรียน					
8	ครูให้คำแนะนำในด้านส่วนตัว					
	การปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อครู					
9	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามคำชี้แนะของครู					
10	ข้าพเจ้าไม่ตั้งใจเรียนในขณะที่ครูสอน					
11	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย					
12	ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นเสมอ					
13	ข้าพเจ้าปรึกษาครูเมื่อมีปัญหาในด้านการเรียน					
14	ข้าพเจ้าส่งงานตามที่ครูกำหนดเสมอ					
15	ข้าพเจ้าให้ความเคารพครู					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความบางครั้งตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน และบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาเพื่อนในห้องได้					
2	เพื่อนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับข้าพเจ้า					
3	เพื่อนให้ข้าพเจ้ายืมหนังสือเรียน					
4	ในการทำงานกลุ่มข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน					
5	ข้าพเจ้ากับเพื่อนทำกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยความสามัคคี					
6	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกันและกัน					
7	ข้าพเจ้ามักมีเรื่องทะเลาะกับเพื่อน					
8	ข้าพเจ้าแปลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางด้านการเรียนกับเพื่อน					
9	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย					
10	ข้าพเจ้ากับเพื่อนช่วยเหลือพึ่งพากันและกันด้านการเรียน					
11	ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสซักถามข้อสงสัยกับเพื่อน					
12	ข้าพเจ้ากับเพื่อนมีความห่วงใยใกล้ชิดกัน					

ตอนที่ 9 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนนในวิชาใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อส่วนรวม ขอให้นักเรียนตอบด้วยความสบายใจ

ก. ด้านความรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วพิจารณาว่าเป็นจริงตามความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเองข้อละเครื่องหมายเดียวเท่านั้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนี้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนี้บางครั้งก็ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนบ้าง และบางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนี้ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีประโยชน์ ต่อนักเรียน					
2	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้ ข้าพเจ้าได้ฝึกค้นข้อมูล ข้อความรูจากแหล่ง ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง					
3	ผู้เรียนได้ร่วมทำกิจกรรมทำให้ผู้เรียนได้ แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์					
4	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับธรรมชาติและสิ่ง แวดล้อม					
5	ผู้เรียนฝึกให้ตนเองมีวินัยในการทำงาน					
6	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้ ผู้เรียนใช้ช่วงเวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
7	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความ สำคัญสำหรับข้าพเจ้า					

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
8	ข้าพเจ้าสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้					
9	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต					
10	ผู้เรียนฝึกให้ตนเองมีความรับผิดชอบในการทำงาน					

ข. ด้านความรู้สึกรัก

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งทางขวามือ ซึ่งตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนบ้างแต่ไม่มาก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียน
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11	ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะทำให้ครูกับผู้เรียนมีความใกล้ชิดกัน					
12	ข้าพเจ้าพอใจที่ครูเป็นผู้ชี้แนะในการเรียน					
13	ข้าพเจ้าสนใจการเรียนรู้ที่มีสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหา					
14	ข้าพเจ้าพอใจที่ครูเสริมแรงให้ผู้เรียนเมื่อค้นหาคำตอบในการเรียนได้					

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นสิ่งที่แปลกใหม่ ท้าทาย และสนุก					
16	ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือกันทำกิจกรรมกลุ่ม					
17	ข้าพเจ้ามีความสุขที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม					
18	ข้าพเจ้าพอใจที่ได้แสดงออกอย่างอิสระ					
19	ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์					
20	ข้าพเจ้าพอใจที่ได้ทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง					

ค. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนในด้านการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนทุกครั้ง
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ้าง และบางครั้งก็ไม่ตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียน
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้ง
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนทุกครั้ง

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
21	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการที่ทำให้ครูกับนักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน					
22	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ครูกับนักเรียนช่วยกันแก้ปัญหา					
23	นักเรียนมีความสามัคคีในการทำงานกลุ่ม					
24	การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้เกิดพลังที่แข็งแกร่ง					
25	ข้าพเจ้าปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ					
26	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม					
27	ข้าพเจ้าคิดงานด้วยตนเองตามจินตนาการ					
28	ข้าพเจ้ามีโอกาสนอผลงานของตนเอง					
29	ข้าพเจ้าค้นคว้าจากแหล่งความรู้ เช่น ห้องสมุด มุมความรู้ ป้ายนิทรรศการ เป็นต้น					
30	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในเรื่องการเรียนรู้					

ภาคผนวก ข

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม นิสัยทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.171	11	2.082
2	2.686	12	2.982
3	2.222	13	3.005
4	3.219	14	2.995
5	3.735	15	4.996
6	3.424	16	3.789
7	2.202	17	3.286
8	3.747	18	3.739
9	3.145	19	4.505
10	2.032	20	2.802

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8575

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม บุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.188	11	4.338
2	2.338	12	4.338
3	2.222	13	4.572
4	1.903 1.953	14	2.394
5	3.698	15	2.686
6	2.980	16	3.234
7	4.131	17	5.432 5.622
8	2.686	18	2.369
9	2.491	19	2.707
10	2.659	20	5.018

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8357

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.229	7	3.248
2	2.686	8	2.369
3	3.412	9	3.467
4	3.128	10	4.111
5	4.629	11	3.468
6	3.096	12	2.921

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7644

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.362	6	2.469
2	3.464	7	2.803
3	7.084	8	2.953
4	3.132	9	3.997
5	2.222	10	4.490

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7637

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	5.267	7	3.231
2	4.081	8	2.485
3	2.222	9	2.971
4	3.400	10	3.199
5	2.608	11	6.299
6	2.436	12	4.102

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7597

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.204	9	2.694
2	4.862	10	3.244
3	4.744	11	3.374
4	3.592	12	3.443
5	4.108	13	5.563
6	5.528	14	6.345
7	6.269	15	5.336
8	4.418		

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8252

ตาราง 13 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.150	7	2.977
2	2.954	8	4.854
3	3.299	9	3.911
4	3.787	10	5.119
5	4.776	11	2.037
6	3.246	12	5.686

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7576

ตาราง 14 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.073	16	6.626
2	5.060	17	6.861
3	6.743	18	6.254
4	4.421	19	5.950
5	6.312	20	5.810
6	4.882	21	8.236
7	4.659	22	9.282
8	4.509	23	7.274
9	4.391	24	7.188
10	2.222	25	7.083
11	7.304	26	5.647
12	5.618	27	5.010
13	6.441	28	6.053
14	5.632	29	5.223
15	7.005	30	5.223

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9353

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวชุตินัน ศรีแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	16 มิถุนายน 2521
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	153/4 ซอย เก่งกาจ ถนนพหลโยธิน ตำบลสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2538	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 โรงเรียนสารวิทยา
พ.ศ.2542	ปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ (เอกบรรณารักษศาสตร์) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ.2546	การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร